

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Rijeka

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI

GRAD RIJEKA

Rijeka, studeni 2013.

SADRŽAJ

stranica

I.	PODACI O GRADU	2
	Djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo	2
	Planiranje	2
	Financijski izvještaji	3
II.	REVIZIJA ZA 2012.	12
	Ciljevi i područja revizije	12
	Metode i postupci revizije	12
	Provjera izvršenja naloga i preporuka revizije za 2011.	12
	Nalaz za 2012.	17
III.	MIŠLJENJE	36

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Rijeka

KLASA: 041-01/13-02/45
URBROJ: 613-10-13-5

Rijeka, 22. studenoga 2013.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ FINACIJSKOJ REVIZIJI
GRADA RIJEKE ZA 2012.

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je financijska revizija kojom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje grada Rijeke (dalje u tekstu: Grad) za 2012.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije su provedeni u razdoblju od 16. travnja do 22. studenoga 2013.

I. PODACI O GRADU

Djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 86/06, 125/06 16/07, 95/08—Odluka USRH, 46/10, 145/10, 37/13, 44/13 i 45/13) je utvrđen Grad kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Primorsko - goranske županije. Na području Grada osnovana su 33 mjesna odbora s 128 624 stanovnika (prema popisu iz 2011.). Prema odredbama članka 19.a Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine 33/01, 60/01, 106/03, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 25/12, 144/12 i 19/13) u svom samoupravnom djelokrugu obavlja poslove koje se odnose na uređenje naselja i stanovanje, prostorno i urbanističko planiranje, komunalno gospodarstvo, brigu o djeci, socijalnu skrb, primarnu zdravstvenu zaštitu, odgoj i osnovno obrazovanje, kulturu, tjelesnu kulturu i sport, zaštitu potrošača, zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša, protupožarnu i civilnu zaštitu, promet na svom području, održavanje javnih cesta, izdavanje građevinskih i lokacijskih dozvola, drugih akata vezanih uz gradnju, te provedbu prostornog uređenja i druge poslove u skladu s posebnim zakonima.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz samoupravnog djelokruga Grada, je ustrojeno 12 upravnih odjela, te Ured za unutarnju reviziju i Ured za financijsko upravljanje i kontrolu. U studenome 2012. je ustrojen odjel gradske uprave za gospodarenje imovinom u okviru kojeg su četiri direkcije i to za pravne i imovinske poslove, za gradnju i održavanje objekata javne, poslovne i stambene namjene, za upravljanje objektima stambene namjene te za upravljanje objektima poslovne namjene.

Koncem 2012. Grad je imao 440 zaposlenih. Proračunski korisnici Grada su javna vatrogasna postrojba, pet ustanova u kulturi (knjižnica, dva muzeja, te dva kazališta), 24 osnovne škole, dječji vrtić, dom mladih, te dom za dnevni boravak djece s ukupno 1 141 zaposlenika. U odnosu na prethodnu godinu, broj zaposlenih kod proračunskih korisnika je povećan većim dijelom radi povećanja zaposlenih u novom dječjem vrtiću. Donesen je Statut i Pravilnik o unutarnjem redu te drugi opći akti. Gradsko vijeće ima 35 članova. Odgovorna osoba za izvršavanje proračuna tijekom 2012. i u vrijeme obavljanja revizije je gradonačelnik Vojko Obersnel.

Planiranje

Proračun, odluka o izvršavanju proračuna te izmjene i dopune proračuna su doneseni u skladu s propisima. Proračunom su prihodi i primici te rashodi i izdaci planirani u iznosu 835.000.000,00 kn. U studenome 2012. donesene su Izmjene i dopune proračuna kojima su prihodi i primici te rashodi i izdaci planirani u iznosu 856.000.000,00 kn, što je za 21.000.000,00 kn ili 2,5% više od planiranih proračunom. Zaključkom o preraspodjeli sredstava planiranih u proračunu za 2012. ukupan iznos proračunskih rashoda i izdataka nije mijenjan, nego je izvršena preraspodjela i prenamjena sredstava unutar gradskih upravnih odjela.

U skladu s odredbom članka 39. Zakona o proračunu (Narodne novine 87/08 i 136/12), donesene su projekcije za sljedeće dvije godine, odnosno 2013. i 2014. Prema spomenutim projekcijama, planirani su prihodi i primici, odnosno rashodi i izdaci za 2013. u iznosu 757.500.000,00 kn, te za 2014. u iznosu 725.800.000,00 kn.

Grad je donio plan razvojnih programa u kojem su iskazani rashodi za investicije i kapitalne pomoći planirane u razdoblju od 2012. do 2014. po programima, godinama u kojima će rashodi za programe teretiti proračune, te po izvorima financiranja. Spomenutim planom vrijednosno najznačajnija sredstva su planirana za kapitalna ulaganja u prometnice u iznosu 80.195.000,00 kn, sufinanciranje otplate kredita za izgradnju sportskih objekata u iznosu 71.291.900,00 kn i za sanaciju odlagališta komunalnog otpada u iznosu 35.044.000,00 kn, od čega u 2012. u iznosu 103.284.600,00 kn.

Financijski izvještaji

Grad vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema proračunskom računovodstvu. Sastavljeni su propisani financijski izvještaji.

a) Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2012., ukupni prihodi i primici su ostvareni u iznosu 749.657.349,00 kn, što je za 19.752.328,00 kn ili 2,6% manje od ostvarenih prethodne godine. Prihodi i primici su za 2012. ostvareni za 106.342.651,00 kn ili 12,4% manje od planiranih.

U tablici broj 1 se daju podaci o ostvarenim prihodima i primicima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi i primici

Redni broj	Prihodi i primici	u kn		
		Ostvareno za 2011.	Ostvareno za 2012.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Prihodi od poreza	315.157.356,00	346.499.995,00	109,9
2.	Pomoći	24.095.160,00	27.659.011,00	114,8
3.	Prihodi od imovine	120.669.049,00	117.879.598,00	97,7
4.	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	147.391.611,00	137.184.854,00	93,1
5.	Prihodi od donacija	1.293.316,00	17.312.382,00	-
6.	Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	7.901.531,00	9.626.905,00	121,8
7.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	33.697.925,00	58.774.085,00	174,4
8.	Primici od financijske imovine i zaduživanja	119.203.729,00	34.720.519,00	29,1
	Ukupno	769.409.677,00	749.657.349,00	97,4

Najznačajniji udjel imaju prihodi od poreza u iznosu 346.499.995,00 kn ili 46,2%, prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada u iznosu 137.184.854,00 kn ili 18,3%, prihodi od imovine u iznosu 117.879.598,00 kn ili 15,7% te prihodi od prodaje nefinancijske imovine u iznosu 58.774.085,00 kn ili 7,8%. Svi drugi prihodi i primici iznose 89.318.817,00 kn ili 12,0% ukupno ostvarenih prihoda i primitaka.

Prihodi i primici koji imaju propisanu namjenu se odnose na prihode za decentralizirane funkcije osnovnog školstva i vatrogastva, prihode od pomoći, naknade za koncesije, komunalne naknade i doprinosa, namjenskog dijela cijene komunalnih usluga za razvoj, spomeničke rente, boravišne pristojbe, pripadajućeg dijela vodnog doprinosa, naknada za zadržavanje nezakonito izgrađenih zgrada, naknada s naslova osiguranja, donacija, prihode od prodaje stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo, druge prihode od prodaje nefinancijske imovine te primitke od zaduživanja. Ostvareni su u iznosu 299.426.512,00 kn i njihov udjel u ukupno ostvarenim prihodima i primicima iznosi 39,9%.

U ostvarenim prihodima od poreza u iznosu 346.499.995,00 kn sadržan je porez i prirez na dohodak u iznosu 320.052.961,00 kn, porez na promet nekretnina u iznosu 17.534.556,00 kn, te gradski porezi (porez na potrošnju, kuće za odmor i na tvrtku) u iznosu 8.912.478,00 kn. Uveden je prirez porezu na dohodak 12,0%.

Prihodi od pomoći su ostvareni u iznosu 27.659.011,00 kn. Odnose se na tekuće i kapitalne pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije osnovnog školstva i vatrogastva u iznosu 15.032.362,00 kn, kapitalne pomoći od Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost u iznosu 9.627.412,00 kn (za sanaciju dva odlagališta komunalnog otpada Viševac 4.862.848,00 kn i Marišćina 3.379.393,00 kn, za projekt poboljšanje učinkovitosti toplinskih sustava 1.143.951,00 kn, projekt Solarna energija u gradu 231.946,00 kn i za energetske certifikat za upravnu zgradu 9.274,00 kn) pomoći iz proračuna u iznosu 2.354.766,00 kn, te na tekuću pomoć od međunarodnih organizacija 644.471,00 kn. Vrijednosno najznačajnije pomoći iz državnog proračuna se odnose na tekuće pomoći za sufinanciranje programa odgoja za djecu nacionalnih manjina, darovitu djecu i djecu s poteškoćama u razvoju 658.125,00 kn, za sufinanciranje dijela plaća službenika preuzetih prema Zakonu o prostornom uređenju i gradnji (Narodne novine 76/07, 38/09, 55/11, 90/11, 50/12, 55/12 i 80/13) u iznosu 348.030,00 kn i za sufinanciranje troškova biračkih odbora pri provođenju referenduma 208.080,00 kn. Kapitalne pomoći iz državnog proračuna se odnose na za provođenje programa pristupačnosti za osobe s invaliditetom u iznosu 38.960,00 kn. Iz županijskog proračuna primljene su pomoći za financiranje troškova grijanja socijalno ugroženog stanovništva u iznosu 685.100,00 kn i sufinanciranje troškova ustanove Dom za dnevni boravak djece 209.000,00 kn. Tekuće pomoći od međunarodnih organizacija su primljene za Program za cjeloživotno učenje 319.029,00 kn, sredstva Europske komisije na ime sufinanciranja projekta E-uprava za građane 146.021,00 kn, sredstva Europa Cinemas za sufinanciranje programa iz područja filmske djelatnosti 94.380,00 kn, te dva programa (Mladi na djelu te Kreativnost i poduzetništvo) u iznosu 85.041,00 kn. Pomoći su utrošene u skladu s dobivenim namjenama.

Prihodi od imovine su ostvareni u iznosu 117.879.598,00 kn, od čega su vrijednosno najznačajniji prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine u iznosu 97.917.420,00 kn i spomeničke rente u iznosu 9.569.886,00 kn.

Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada su ostvareni u iznosu 137.184.854,00 kn, što je za 10.206.757,00 kn ili 6,9% manje u odnosu na prethodnu godinu. Značajnije su smanjeni ostali nespomenuti prihodi, dok su povećani prihodi od komunalnog doprinosa. Na smanjenje ostalih prihoda je utjecala naknada za razvoj vodoopskrbe i odvodnje otpadnih voda koja je, zbog promjene propisa, postala prihod javnog isporučitelja usluga. Vrijednosno najznačajniji su prihodi od komunalne naknade u iznosu 96.465.819,00 kn, komunalnog doprinosa u iznosu 22.990.360,00 kn, te namjenskog dijela cijene komunalnih usluga za razvoj (odvoz komunalnog otpada i prijevoza putnika) u iznosu 9.773.397,00 kn.

U okviru prihoda od donacija u iznosu 17.312.382,00 kn vrijednosno najznačajnije se odnose na preuzimanje u poslovne knjige izgrađene pristupne ceste trgovačkom centru u iznosu 15.880.083,00 kn, donacije trgovačkog društva za urbanu opremu 629.089,00 kn, Hrvatskog audiovizualnog centra za sufinanciranje programa iz područja filmske djelatnosti 588.000,00 kn, te trgovačkih društava za novogodišnje blagdane 139.145,00 kn.

Kazne, upravne mjere i ostali prihodi su ostvareni u iznosu 9.626.905,00 kn. Vrijednosno najznačajniji prihodi se odnose na vlastite prihode proračunskih korisnika u kulturi u iznosu 2.384.212,00 kn, prihode od kazni za prekršaje u prometu u iznosu 1.930.692,00 kn, naplatu sudskih troškova i ovrha u iznosu 1.250.222,00 kn, refundacije troškova u iznosu 1.102.491,00 kn, naknade šteta u iznosu 763.047,00 kn i sponzorstva u iznosu 445.000,00 kn.

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine iznose 58.774.085,00 kn i u odnosu na prethodnu godinu veći su za 25.076.160,00 kn. Odnose se na zamjene i prodaje zemljišta u iznosu 39.370.720,00 kn, prodaju stambenih objekata (najvećim dijelom prihod od prodaje stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo) u iznosu 10.142.430,00 kn, prihod evidentiran kao prihod od prodaje prava korištenja vezano za pretvorbu nogometnog kluba u iznosu 7.000.000,00 kn, prodaju poslovnog objekta i suvlasništva na poslovnom prostoru u iznosu 1.748.733,00 kn i prodaju drugih prava 512.202,00 kn.

Primici od financijske imovine i zaduživanja su ostvareni u iznosu 34.720.519,00 kn, što je za 84.483.210,00 kn ili 70,9% manje u odnosu na prethodnu godinu zbog manje ostvarenih robnih zajmova. Odnose se na stjecanje izgrađene prometnice u vlasništvu Grada iskazano kao robni zajam u iznosu 23.833.557,00 kn, primljene otplate danih zajmova u iznosu 7.330.795,00 kn, te primljeni zajam od Ministarstva financija za sufinanciranje izgradnje županijskog centra za gospodarenje otpadom u iznosu 3.556.167,00 kn (projekt se sufinancira iz sredstava dodijeljenih Republici Hrvatskoj iz instrumenata pretprijetne pomoći IPA).

Financiranje decentraliziranih funkcija osnovnog školstva i vatrogastva u 2012. uređeno je Zakonom o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07 i 73/08), Uredbom o načinu izračuna iznosa pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za 2012. (Narodne novine 149/11 i 52/12), te posebnim odlukama o kriterijima i mjerilima za osiguravanje minimalnog financijskog standarda javnih potreba osnovnog školstva i vatrogastva. Prema navedenim propisima, visina sredstava za decentralizirane funkcije je utvrđena u iznosu 34.603.147,00 kn i to za: osnovno školstvo 18.452.802,00 kn i vatrogastvo 16.150.345,00 kn. Za financiranje decentraliziranih funkcija su ostvareni prihodi u iznosu 34.755.423,00 kn. Odnose se na prihode ostvarene iz dodatnog udjela poreza na dohodak za decentralizirane funkcije osnovnog školstva 13.784.937,00 kn i vatrogastva 5.780.881,00 kn, a putem tekućih i kapitalnih pomoći izravnjanja su dobivena sredstva za decentralizirane funkcije osnovnog školstva i vatrogastva u iznosu 15.189.605,00 kn. Ostvareni prihodi su preneseni korisnicima putem nadležnih gradskih upravnih tijela prema vrstama decentraliziranih funkcija u iznosu 34.598.180,00 kn i to za osnovno školstvo 18.447.835,00 kn i za vatrogastvo 16.150.345,00 kn. Razlika neutrošenih prihoda u iznosu 157.243,00 kn je vraćena u državni proračun.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2012., ukupni rashodi i izdaci su ostvareni u iznosu 778.975.869,00 kn, što je za 39.370.598,00 kn ili 4,8% manje od ostvarenih prethodne godine. Rashodi i izdaci su za 2012. ostvareni za 77.024.131,00 kn ili 9,0% manje od planiranih.

U tablici broj 2 se daju podaci o ostvarenim rashodima i izdacima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi i izdaci

u kn

Redni broj	Rashodi i izdaci	Ostvareno za 2011.	Ostvareno za 2012.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Rashodi za zaposlene	191.897.571,00	191.015.103,00	99,5
2.	Materijalni rashodi	217.903.208,00	203.560.281,00	93,4
3.	Financijski rashodi	40.672.248,00	38.066.428,00	93,6
4.	Subvencije	28.520.927,00	27.755.959,00	97,3
5.	Pomoći	1.636.542,00	1.818.615,00	111,1
6.	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i duge naknade	38.878.803,00	38.152.210,00	98,1
7.	Ostali rashodi	91.395.874,00	94.839.078,00	103,8
8.	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	163.553.408,00	122.249.708,00	74,7
9.	Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova	43.887.886,00	61.518.487,00	140,2
Ukupno		818.346.467,00	778.975.869,00	95,2
Manjak prihoda i primitaka		48.936.790,00	29.318.520,00	59,9

Manjak prihoda i primitaka tekuće godine iznosi 29.318.520,00 kn. Iz prethodne godine prenesen je manjak prihoda i primitaka u iznosu 145.300.722,00 kn (od čega se 48.936.790,00 kn odnosi na 2011., a 96.363.932,00 kn na manjak iz ranijih godina), te manjak prihoda i primitaka za pokriće u sljedećem razdoblju iznosi 174.619.242,00 kn ili 23,3% u odnosu na ostvarene prihode i primitke za 2012.

Najznačajniji udjel imaju materijalni rashodi u iznosu 203.560.281,00 kn ili 26,1%, rashodi za zaposlene u iznosu 191.015.103,00 kn ili 24,5%, te rashodi za nabavu nefinancijske imovine u iznosu 122.249.708,00 kn ili 15,7%. Svi drugi rashodi i izdaci (financijski rashodi, subvencije, pomoći, naknade građanima i kućanstvima, ostali rashodi te izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova) iznose 262.150.777,00 kn i imaju udjel 33,7% u ukupnim rashodima i izdacima.

Materijalni rashodi su ostvareni u iznosu 203.560.281,00 kn, a odnose se na rashode za usluge u iznosu 161.002.119,00 kn (vrijednosno najznačajniji odnose se na rashode održavanja komunalne infrastrukture u iznosu 65.136.660,00 kn), za materijal i energiju 24.257.755,00 kn (vrijednosno najznačajniji odnose se na rashode za energiju 19.149.924,00 kn i uredski materijal 3.403.432,00 kn), naknade troškova zaposlenima 5.748.226,00 kn, naknade troškova osobama izvan radnog odnosa 243.774,00 kn i druge nespomenute rashode poslovanja 12.308.407,00 kn.

Drugi nespomenuti rashodi poslovanja se odnose na naknade za rad predstavničkih i izvršnih tijela u iznosu 2.782.935,00 kn, reprezentaciju u iznosu 1.240.014,00 kn, premije osiguranja u iznosu 1.189.172,00 kn, članarine u iznosu 344.054,00 kn, pristojbe i naknade 286.566,00 kn i druge nespomenute rashode poslovanja u iznosu 6.465.666,00 kn (komunalna i vodna naknada, rashodi protokola, te drugi rashodi: podmirenje obveza pojedinim proračunskim korisnicima, komunalnim i trgovačkim društvima u vlasništvu ili suvlasništvu, naknada za odlaganje komunalnog otpada, pomoći mjesnim odborima za razne programe, povrati više uplaćenih sredstava, parnični troškovi, nagrade, naknade štete i drugo).

Financijski rashodi u iznosu 38.066.428,00 kn se odnose na kamate za primljene kredite i zajmove u iznosu 14.225.924,00 kn, ostale nespomenute financijske rashode 11.087.592,00 kn (vrijednosno najznačajniji su otplata kamate za korporativne obveznice za prometnice u iznosu 7.7073.539,00 kn i troškovi faktoringa 3.624.427,00 kn), kamate za izdane obveznice 5.901.902,00 kn, bankarske usluge i usluge platnog prometa 5.270.922,00 kn i zatezne kamate 1.580.088,00 kn.

Rashodi za subvencije u iznosu 27.755.959,00 kn se odnose na subvencije komunalnom društvu u suvlasništvu Grada za javni prijevoz putnika za sufinanciranje troškova poslovanja i troškova prijevoza redovnih studenata u iznosu 24.455.680,00 kn, trgovačkom društvu za izgradnju županijskog centra za gospodarenje otpadom u suvlasništvu za troškove poslovanja u iznosu 1.160.722,00 kn, subvencije trgovačkim društvima izvan javnog sektora u iznosu 1.953.880,00 kn (za sufinanciranje programa produženog boravka i odgojno obrazovnog rada u privatnim osnovnim školama i na sufinanciranje poduzetničkih programa) te na subvencije obrtnicima, malim i srednjim poduzetnicima u iznosu 185.677,00 kn.

Pomoći u iznosu 1.818.615,00 kn se odnose na tekuće pomoći za programe i aktivnosti iz zdravstvene i socijalne skrbi, visokoškolskog obrazovanja te za programe prevencije i zaštite tjelesnog i mentalnog zdravlja u iznosu 1.289.777,00 kn, te na kapitalne pomoći za izgradnju mosta u Vukovaru, rekonstrukciju prostora kliničkog bolničkog centra, rješavanje pristupačnosti osobama s invaliditetom županijskom domu zdravlja 528.838,00 kn.

Naknade građanima i kućanstvima u iznosu 38.152.210,00 kn se odnose na naknade u naravi u iznosu 26.105.678,00 kn i na naknade u novcu u iznosu 12.046.532,00 kn. Naknade su dane najvećim dijelom za ostvarenje socijalnog programa (naknade za marendu i obrok u produženom boravku, naknade za smještaj u jaslicama i dječjim vrtićima, naknade za podstanare, sufinanciranje gradskog prijevoza, pučku kuhinju, smještaj u specijaliziranim ustanovama, sufinanciranje prijevoza invalida, za prehranu dojenčadi i male djece, stipendije i školarine i druge naknade) u iznosu 29.990.659,00 kn. Ostale naknade u iznosu 8.161.551,00 kn se odnose na stipendije darovitim učenicima i studentima i za deficitarna zanimanja za studente, naknade za novorođenu djecu, za informatičko obrazovanje građana treće životne dobi i građana s posebnim potrebama i branitelja te druge naknade.

Ostali rashodi u iznosu 94.839.078,00 kn se odnose kapitalne pomoći u iznosu 58.521.637,00 kn, tekuće donacije u iznosu 34.596.286,00 kn i kapitalne donacije u iznosu 1.721.155,00 kn. Kapitalne pomoći se odnose na sredstva prenesena trgovačkim i komunalnim društvima u vlasništvu i suvlasništvu Grada i to za: nabavu opreme, sanaciju odlagališta otpada i izgradnju županijskog odlagališta otpada 19.230.328,00 kn, sufinanciranje otplate kredita za izgradnju objekata sporta i tehničke kulture 15.670.000,00 kn, te sufinanciranje otplate garažnog objekta u sklopu dvoranskog plivališta i korporativnih obveznica za prometne projekte 8.192.826,00 kn.

Nadalje, odnose se na otplatu kreditnih obveza za nabavu autobusa 6.321.838,00 kn, otplatu kreditnih obveza za izgradnju centralnog objekta na groblju 4.358.694,00 kn, povrat sredstava naknade za razvoj za djelatnost javne vodoopskrbe 2.661.922,00 kn, te ugradnju razdjelnika toplinske energije 2.086.029,00 kn. Tekuće donacije se odnose na rashode za financiranje programa javnih potreba u kulturi, u sportu i tehničkoj kulturi, održavanje objekata sporta i tehničke kulture kojima gospodare udruge, vatrogasnu zajednicu, zdravstveni programi i programe u socijalnoj skrbi, programe u funkciji odgoja i obrazovanja, sufinanciranje djelatnosti u privatnim vrtićima, političkih stranaka i drugo. Kapitalne donacije u iznosu 1.721.155,00 kn se odnose na donacije za obnovu pročelja unutar zaštićene urbanističke cjeline u iznosu 1.386.970,00 kn. Također, odnose se na donaciju Gradskom društvu crvenog križa Rijeka za otplatu kombi vozila za prijevoz invalidnih osoba 234.185,00 kn i nabave opreme hospiciju za obavljanje djelatnosti palijativne skrbi u iznosu 100.000,00 kn.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine iznose 122.249.708,00 kn. Odnose se na rashode za izgradnju građevinskih objekata u iznosu 49.801.745,00 kn, nabavu zemljišta 47.087.935,00 kn, dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini 13.506.579,00 kn, nematerijalne proizvedene imovine 5.512.796,00 kn, opremu 3.468.872,00 kn, ulaganja u nematerijalnu imovinu (licence i drugo) 2.671.781,00 kn, te knjige 200.000,00 kn. Vrijednosno najznačajniji rashodi za građevinske objekte se odnose na preuzimanja izgrađene prometnice prema županijskom odlagalištu otpada od trgovačkog društva u vlasništvu Grada u iznosu 23.833.557,00 kn i pristupne ceste trgovačkom centru s infrastrukturom u imovinu Grada u iznosu 15.890.496,00 kn, izgradnju tri prometnice 4.086.402,00 kn, te proširenje javne rasvjete 1.382.398,00 kn.

U okviru nabave zemljišta vrijednosno su najznačajnije zamjene zemljišta u iznosu 42.250.755,00 kn. Odnose se na zamjene zemljišta u vlasništvu Grada sa zemljištima u vlasništvu fizičkih i pravnih osoba, na temelju odluka gradskog vijeća i nakon provedenih javnih nadmetanja. Početne prodajne cijene su utvrđene gradskom odlukom. Vrijednosno najznačajnije se odnose na zamjene za zemljišta u državnom vlasništvu i u vlasništvu Kliničkog bolničkog centra, te u vlasništvu trgovačkog društva.

Na temelju odluka Vlade Republike Hrvatske i gradskog vijeća iz studenoga 2011., Grad je ustupio zemljište površine 8 456 m² za izgradnju sveučilišnog kampusa i novog kompleksa zgrada Kliničko bolničkog centra po cijeni 1.417,40 kn/m² ukupne vrijednosti 11.985.539,00 kn. Stekao je zemljište bivše vojarne koje je Prostornim planom namijenjeno za komunalno-servisnu zonu te na drugoj lokaciji, za koju je navedeno da je namjena utvrđena prostorno planskom dokumentacijom, u vrijednosti 25.959.736,00 kn. U obračun međusobnih potraživanja i obveza je uključen i procijenjeni iznos komunalnog doprinosa koji je bio obveza Kliničkog bolničkog centra prema Gradu (12.547.720,00 kn). Razliku vrijednosti, u iznosu 1.426.477,00 kn, Grad je u obvezi uplatiti u državni proračun. Drugom zamjenom zemljišta na područje Martinkovca Grad je stekao zemljište površine 10 679 m² za izgradnju prometne infrastrukture i druge namjene u vrijednosti 8.615.400,00 kn, te je ustupio zemljište površine 6 417 m² po cijeni 1.400,00 kn/m² trgovačkim društvima za stambenu izgradnju u vrijednosti 8.200.986,00 kn. Preostalu razliku u iznosu 414.414,00 kn su navedena trgovačka društva u obvezi uplatiti u gradski proračun. Trećom zamjenom zemljišta s trgovačkom društvu je ustupljeno zemljište površine 6 938 m² za izgradnju benzinske postaje po cijeni 1.350,00 kn/m² i 1.055,00 kn/m², a pribavljeno je zemljište za izgradnju sekundarnog gradskog središta u vrijednosti 8.126.048,50 kn.

Nadalje, rashodi za nabavu nefinancijske imovine se odnose na dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini u iznosu 13.506.579,00 kn (vrijednosno najznačajniji se odnose na dogradnju i rekonstrukciju zgrade osnovne škole, uređenje javne površine i obnovu pročelja zgrada unutar zaštićene urbanističke cjeline), nematerijalne proizvedene imovine u iznosu 5.512.796,00 kn (vrijednosno najznačajniji se odnose na projektnu dokumentaciju za autobusni kolodvor, prometnice i dječji vrtić, arheološka istraživanja na trgu), ulaganja u opremu i knjige u iznosu 3.668.872,00 kn (urbana i komunikacijska oprema, računala i računalna oprema i autobusne čekaonice), te ulaganja u nematerijalnu imovinu (licence i drugo) u iznosu 2.671.781,00 kn.

Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova su ostvareni u iznosu 61.518.487,00 kn, a odnose se na izdatke za otplatu glavnice primljenih kredita i zajmova u iznosu 30.166.005,00 kn, izdatke za dionice i udjele u glavnici 12.460.775,00 kn, otplatu glavnice za izdane vrijednosne papire 18.457.971,00 kn, te dane zajmove 433.736,00 kn.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2012., ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora je iskazana u iznosu 7.114.837.291,00 kn.

U tablici broj 3 se daju podaci o vrijednosti imovine, obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2012.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine, obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2012.

u kn

Redni broj	Opis	1. siječnja	31. prosinca	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Nefinancijska imovina	5.466.550.727,00	5.764.886.584,00	105,5
1.1.	Prirodna bogatstva (zemljište)	3.354.972.255,00	3.651.611.161,00	108,8
1.2.	Građevinski objekti	1.753.851.000,00	1.803.782.001,00	102,8
1.3.	Postrojenja i oprema	23.768.975,00	15.710.960,00	66,1
1.4.	Nefinancijska imovina u pripremi	299.848.085,00	270.029.436,00	90,1
1.5.	Druga nefinancijska imovina	34.110.412,00	23.753.026,00	69,6
2.	Financijska imovina	1.357.666.604,00	1.349.950.707,00	99,4
2.1.	Novčana sredstva	3.203.969,00	3.062.355,00	95,6
2.2.	Depoziti, jamčevni polozi i ostala potraživanja	8.990.955,00	7.005.802,00	77,9
2.3.	Potraživanja za dane zajmove	28.300.048,00	22.791.970,00	80,5
2.4.	Vrijednosni papiri, dionice i udjeli u glavnici	883.362.022,00	895.818.724,00	101,4
2.5.	Potraživanja za prihode poslovanja	194.559.765,00	197.149.857,00	101,3
2.6.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	181.540.570,00	179.950.634,00	99,1
2.7.	Rashodi budućeg razdoblja	57.709.275,00	44.171.365,00	76,5
	Ukupno imovina	6.824.217.331,00	7.114.837.291,00	104,3
3.	Obveze	635.939.076,00	638.869.774,00	100,5
3.1.	Obveze za rashode poslovanja	199.106.155,00	210.169.576,00	105,6
3.2.	Obveze za nabavu nefinancijske imovine	8.096.404,00	12.240.186,00	151,2
3.3.	Obveze za vrijednosne papire	148.045.123,00	129.801.025,00	87,7
3.4.	Obveze za kredite i zajmove	280.691.394,00	286.658.987,00	102,1
4.	Vlastiti izvori	6.188.278.255,00	6.475.967.517,00	104,6
	Ukupno obveze i vlastiti izvori	6.824.217.331,00	7.114.837.291,00	104,3
	Izvanbilančni zapisi	797.993.353,00	855.790.637,00	107,2

Vrijednost zemljišta iznosi 3.651.611.161,00 kn i u odnosu na prethodnu godinu je povećana za 296.638.906,00 kn ili 8,8%. Koncem 2012. Grad je vlasnik 7 539 zemljišnih čestica ukupne površine 6 197 975 m². Povećanje je najvećim dijelom nastalo zbog evidentiranja zemljišta u poslovnim knjigama nakon provedene uknjižbe vlasništva u zemljišnim knjigama u vrijednosti 326.183.626,00 kn. Zbog nove procjene radi prenamjene zemljišta povećana je vrijednost za 17.621.417,00 kn. Na nabavu zemljišta se odnosi 10.641.975,00 kn, a na prijenos s investicija u tijeku 1.224.902,00 kn. Smanjenje u vrijednosti 58.973.014,00 kn je nastalo zbog promjene zone građevinskog zemljišta i parcelacije 37.149.526,00 kn, prodaje i zamjene zemljišta 18.096.565,00 kn, te uređenja imovinsko-pravnih odnosa i sudske presude 3.786.923,00 kn.

Vrijednost građevinskih objekata u iznosu 1.803.782.001,00 kn se odnosi na vrijednost poslovnih, sportskih, stambenih, zdravstvenih objekata, objekata osnovnih i srednjih škola, dječjih vrtića, objekata kulture, nerazvrstanih cesta, javne rasvjete i drugih građevinskih objekata. U odnosu na prethodnu godinu značajnije povećanje vrijednosti građevinskih objekata se odnosi na prijenos ulaganja sa investicija u pripremi na račun cesta: tunelski priključak za državnu cestu, pristupne ceste dječjem vrtiću i trgovačkom centru, te pet nerazvrstanih cesta. Evidentirana je komunalna oprema na proširenu javne rasvjete, pješačke staze i površine na gradskim grobljima.

Vrijednost opreme iznosi 15.710.960,00 kn i u odnosu na prethodnu godinu je smanjena za 8.058.015,00 kn ili 33,9%. Smanjenje se najvećim dijelom odnosi na obračun ispravka vrijednosti i rashodovanje sportske opreme zbog dotrajalosti i tehničke neispravnosti.

Vrijednost nefinancijske imovine u pripremi iznosi 270.029.436,00 kn i u odnosu na prethodnu godinu je manja za 29.818.649,00 kn ili 9,9%. Odnosi se na građevinske objekte (prometnice, autobusni kolodvor, gradsku knjižnicu, kulturni centar mladih, bočalište i drugo) u vrijednosti 101.135.540,00 kn, ulaganja u projektnu dokumentaciju i parcelacijske elaborate 91.885.691,00 kn, zemljišta za koje nije u potpunosti pribavljena odgovarajuća dokumentacija (parcelacije) za evidentiranje u poslovnim knjigama 76.276.672,00 kn, te opremu 731.533,00 kn. Smanjenje vrijednosti nefinancijske imovine u pripremi najvećim se dijelom odnosi na prijenos prometnica u uporabu, a povećanje na zamjene zemljišta.

Depoziti, jamčevni polozi i ostala potraživanja u iznosu 7.005.802,00 kn se odnose na depozite u poslovnim bankama za odobravanje poduzetničkih kredita i za isplatu kod izvlaštenja zemljišta u iznosu 4.357.509,00 kn, jamčevne pologe 2.000.000,00 kn te druga potraživanja 648.293,00 kn (značajnija su potraživanja za refundacije troškova 245.192,00 kn).

U okviru potraživanja za dane zajmove je iskazan iznos od 22.791.970,00 kn koji se odnosi na neutrošena sredstva naknade za razvoj prikupljena kroz cijenu komunalnih usluga odlaganja komunalnog otpada i gradskog prijevoza u iznosu 20.860.468,00 kn i poduzetničke kredite 1.931.502,00 kn.

Potraživanja za prihode poslovanja u iznosu 197.149.857,00 kn se odnose na potraživanja za poreze u iznosu 21.264.943,00 kn (vrijednosno najznačajniji je porez na tvrtku 11.063.444,00 kn) i prihode od imovine 73.220.730,00 kn (vrijednosno najznačajnija su potraživanja za prihode od financijske imovine 31.755.355,00 kn, zakupa poslovnog prostora 19.066.740,00 kn, najma stanova 6.811.945,00 kn, spomeničke rente 5.720.685,00 kn).

Nadalje, odnose se na potraživanja za upravne i administrativne pristojbe i po posebnim propisima 55.722.829,00 kn (vrijednosno najznačajnija su potraživanja za komunalnu naknadu 37.414.005,00 kn, komunalni doprinos 13.790.228,00 kn i potraživanja za namjenska sredstva iz cijene komunalnih usluga 4.289.720,00 kn), potraživanja za kazne i upravne mjere te druge prihode 46.941.355,00 kn (vrijednosno najznačajnija su nedospjela potraživanja prema programu društveno poticane stanogradnje 21.977.829,00 kn i kazne za učinjene prekršaje prometnog redarstva 10.720.495,00 kn). Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine iznose 179.950.634,00 kn, a vrijednosno značajnija se odnose na potraživanja od prodaje stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo u iznosu 145.242.998,00 kn i od prodaje zemljišta 29.347.315,00 kn.

Ukupne obveze iznose 638.869.774,00 kn i u odnosu na prethodnu godinu veće su za 2.930.698,00 kn ili 0,5%. Dospjele obveze iznose 89.670.077,00 kn od čega je do lipnja 2013. plaćeno 59.962.176,00 kn. Obveze se odnose na obveze za rashode poslovanja u iznosu 210.169.576,00 kn, nabavu nefinancijske imovine 12.240.186,00 kn, obveze za izdane municipalne obveznice za financiranje izgradnje kompleksa dvoranskog plivališta 129.801.025,00 kn i obveze za primljene kredite i zajmove 286.658.987,00 kn. Obveze za rashode poslovanja se odnose na obveze za materijalne rashode u iznosu 67.825.834,00 kn, druge tekuće obveze 60.770.601,00 kn (vrijednosno najznačajnije su obveze prema državnom proračunu za uplatu pripadajućeg dijela ostvarenih prihoda od prodaje stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo 27.835.299,00 kn i obveza prema poslovnoj banci za prodana potraživanja 22.983.485,00 kn), za kazne, naknade šteta i kapitalne pomoći 38.123.897,00 kn, financijske rashode 23.287.856,00 kn, subvencije 9.220.256,00 kn, naknade građanima i kućanstvima 5.582.044,00 kn, te zaposlene 5.359.088,00 kn.

Obveze po primljenim kreditima i zajmovima u iznosu 286.658.987,00 kn se odnose na obveze po robnim zajmovima za preuzete sportske objekte i prometnice u imovinu Grada koje su izgradila trgovačka društva u vlasništvu Grada u iznosu 218.414.324,00 kn, nabavu dvije poslovno stambene zgrade 55.948.030,00 kn, obvezu prema poslovnoj banci za kredit iz 2004. za kapitalna ulaganja 8.740.465,00 kn te obveze za zajam kod Ministarstva financija za sufinanciranje izgradnje županijskog centra za gospodarenje otpadom 3.556.168,00 kn.

Izvanbilančni zapisi u iznosu 855.790.637,00 kn se odnose na obveze po danim jamstvima i suglasnostima za zaduživanje dane trgovačkim i komunalnim društvima u vlasništvu i suvlasništvu Grada te proračunskim korisnicima za izgradnju sportskih objekata, nabavu autobusa, te izgradnju dvije garaže, dječjeg vrtića, plinske infrastrukture, županijskog centra za gospodarenje otpadom, vodovodnog i kanalizacijskog sustava te nabavu opreme u iznosu 594.127.505,00 kn, obveze prema poslovnoj banci prema ugovoru o prodaji potraživanja za komunalnu naknadu i zakup poslovnih prostora u iznosu 75.000.000,00 kn i potraživanja po navedenom ugovoru 52.016.515,00 kn, sadašnju vrijednost imovine za koje su u tijeku aktivnosti za rješavanje imovinsko pravnih odnosa u iznosu 69.171.820,00 kn (objekti predškolskog i školskog obrazovanja, zdravstva, socijalne skrbi, kulture, sporta i ostalih poslovnih zgrada), obvezu prema komunalnom društvu za sredstva prikupljena iz naknade za razvoj namijenjene za sanaciju odlagališta komunalnog otpada i nabavu opreme 22.300.000,00 kn, potraživanja za tekuće i kapitalne pomoći i donacije 16.500.399,00 kn, potraživanja za kamate od Republike Hrvatske za stanove na kojima je postojalo stanarsko pravo plaćene konvertibilnom valutom 10.463.742,00 kn, nenaplaćeno bruto potraživanje za spomeničku rentu 9.513.743,00 kn, sadašnju vrijednost tuđe opreme na korištenju 6.597.357,00 kn, obvezu prema udruzi osoba s cerebralnom i dječjom paralizom prema ugovoru o sufinanciranju otplate kredita za nabavu kombi vozila 57.940,00 kn, te neraspoređena novčana sredstva na uplatnom računu zajedničkih prihoda od spomeničke rente 41.616,00 kn.

II. REVIZIJA ZA 2012.

Ciljevi i područja revizije

Ciljevi revizije su bili:

- utvrditi istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja,
- analizirati ostvarenje prihoda i primitaka te rashoda i izdataka u skladu s planom,
- provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima,
- provjeriti i ocijeniti učinkovitost korištenja sredstava, te
- provjeriti druge aktivnosti vezane uz poslovanje Grada.

Područja revizije su određena prema kriteriju značajnosti i na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti.

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza je proučena i analizirana pravna regulativa, te dokumentacija i informacije o poslovanju Grada. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Uspoređeni su podaci iskazani u financijskim izvještajima s podacima iz ranijeg razdoblja i s podacima iz proračuna, s ciljem utvrđivanja područja rizika. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Ispitana je dosljednost primjene zakona i propisa, te pravila, procedura i drugih internih akata. Za izračun i analizu značajnih pokazatelja, omjera i trendova, primijenjeni su odgovarajući analitički postupci. Obavljena je provjera vrijednosno značajnih stavki na pojedinim računima, dok su brojnije, vrijednosno manje značajne stavke testirane metodom uzorka. Za potrebe revizije korišteni su izvještaji vezani uz pojedine aktivnosti Grada. Obavljeni su razgovori sa zaposlenicima te su pribavljena usmena obrazloženja odgovornih osoba o pojedinim poslovnim događajima.

Provjera izvršenja naloga i preporuka revizije za 2011.

Državni ured za reviziju je obavio financijsku reviziju Grada za 2011., o čemu je sastavljeno Izvješće i izraženo uvjetno mišljenje.

Revizijom su utvrđene određene nepravilnosti opisane u Izvješću i Gradu je naloženo da ih otkloni, odnosno poduzme potrebne radnje i prihvati predložene preporuke kako se nepravilnosti ne bi ponavljale u daljnjem poslovanju.

Radi otklanjanja utvrđenih nepravilnosti, Državni ured za reviziju je predložio jačanje sustava unutarnjih financijskih kontrola, sastavljanje strategije upravljanja rizicima, te postupanje prema preporukama unutarnje revizije. Nadalje je naložio ustrojavanje jedinstvene evidencije o potencijalnim obvezama i potraživanjima po predmetima za koje se vode sudski postupci i pregledu imovine koja je pod hipotekama, vođenje cjelovite analitičke evidencije primljenih i danih vrijednosnih papira i drugih financijskih instrumenata, iskazivanje podataka o sudskim postupcima i hipotekama u bilješkama uz financijske izvještaje, vođenje analitičkih knjigovodstvenih evidencija obveza te primljenih i danih vrijednosnih papira i drugih financijskih instrumenata.

Također je naložio evidentiranje dugoročnog najma nekretnina, promjena nastalih kod prodaje, kupnje i zamjene zemljišta kao i ulaganja u rekonstrukciju gradine, dječjih vrtića, objekte i poslovne prostore, imovinu koja nije u vlasništvu Grada isknjižiti iz poslovnih knjiga, pravodobno stavljanje imovine u uporabu, te donošenje internog akta kojim se regulira postupanje s imovinom u pripremi. Naložio je donošenje kriterija i uputa za doznačavanje sredstava proračunskim korisnicima i za sastavljanje izvješća o ostvarenim programima i financijskom poslovanju. Nadalje, naložio je kod zaduživanja pribavljanje prethodne suglasnosti Vlade Republike Hrvatske, trošenje prihoda od komunalnog doprinosa i naknade, vodnog doprinosa, prodaje stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo, naknade za razvoj iz cijene komunalne usluge za financiranje gradnje komunalnih vodnih građevina i gospodarenje otpadom, spomeničke rente, te koncesija i koncesijskih odobrenja u skladu s propisima, povrat sredstva prikupljenih iz naknade za razvoj namijenjene za sanaciju odlagališta komunalnog otpada i nabavu opreme, uplatu pripadajućeg dijela sredstava od prodaje stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo u državni proračun, informatičko povezivanje analitičkog knjigovodstva kupaca s glavnom knjigom, te poduzimanje raspoloživih mjera naplate proračunskih prihoda. Naložio je uskladiti sredstva od komunalne naknade planirane programom održavanja komunalne infrastrukture sa sredstvima u proračunu, planiranje programom održavanja komunalne infrastrukture samo onih djelatnosti koje su određene kao komunalne, poslove održavanja nerazvrstanih cesta obavljati u skladu sa zakonskim propisima, u imovini evidentirati groblja, prometnice i sportske objekte izgrađene putem trgovačkih i komunalnog društva u vlasništvu financirane proračunskim sredstvima, a za ulaganja u izgradnju javne garaže u sastavu dvoranskog plivališta s trgovačkim društvom urediti imovinsko pravne odnose. U vezi prava građenja na tenis terenima naložio je pravodobno poduzimati radnje kako bi se obveze ispunjavale u skladu s ugovorom, a za dugoročni najam nekretnina za poslovno turistički kompleks poduzeti aktivnosti da se nekretnine stave u funkciju. Naložio je izraditi prijedlog mjera za pokriće manjka prihoda i primitaka i za podmirenje dospjelih obveza kako ne bi bilo dovedeno u pitanje zadovoljenje javnih potreba u sljedećim fiskalnim razdobljima. S obzirom na značajnost obveza za izdane vrijednosne papire, primljene kredite i zajmove, preuzete obveze po danim suglasnostima te nepodmirene dospjele obveze, naložio je planiranje proračunskih sredstava za rashode u okviru ostvarenih prihoda i primitaka, te preuzimanje obveza do visine sredstava osiguranih u proračunu. Naložio je uredno i pravodobno plaćanje obveza kako bi se izbjeglo plaćanje zateznih kamata i drugih naknada. Predložio je naplatu proračunskih prihoda objediniti unutar jednog upravnog odjela, uspostaviti riznicu s proračunskim korisnicima na principu jedinstvenog novčanog računa, donijeti strategije razvoja sporta s jasno određenim ciljevima programa javnih potreba u sportu, ustrojiti registar sportskih objekata te detaljno utvrđenim pokazatelja za mjerenje uspješnosti programa. Prije zaključivanja ugovora o najmu vozila, predložio je utvrditi je li navedeni način nabave povoljniji u odnosu na druge oblike nabave, te analizirati potrebu i opravdanosti unajmljenog broja vozila.

Revizijom za 2012. je utvrđeno prema kojim nalogima i preporukama je postupljeno, koji su u postupku izvršenja i prema kojima nije postupljeno.

Nalozi prema kojima je postupljeno:

- ustrojena je evidencija koja sadrži pregled imovine koja je pod hipotekom te je iskazana u bilješkama uz financijske izvještaje,
- zgrade pomorskog i povijesnog muzeja te sveučilišne knjižnice, koje nisu bile u vlasništvu Grada, su isknjižene iz poslovnih knjiga,

- u poslovnim knjigama je evidentirano zemljište površine 2 441 m² koje obuhvaća tenis terene i okoliš, a dano je na korištenje sportskoj udruzi, te zemljište površine 5 686 m² na kome je dano pravo građenja za izgradnju tenis terena,
- u poslovnim knjigama su evidentirana potraživanja od trgovačkog društva kome je dano pravo građenja,
- za dospjelo potraživanje za naknadu prava građenja na izgradnji sportskog kompleksa s tenis terenima pokrenut je postupak ovrhe,
- prihodi od vodnog doprinosa su utrošeni u skladu s propisanim namjenama.

Nalog i preporuke u postupku izvršenja:

- započete su aktivnosti na izradi registra sportskih objekata,
- od trgovačkog društva u vlasništvu Grada je preuzet dio prometnica u vrijednosti 96.770.267,00 kn i evidentirane su u poslovnim knjigama Grada,
- iako je za uspostavu, provedbu i razvoj financijskog upravljanja i kontrola ustrojen Ured za financijsko upravljanje i kontrolu, sustav unutarnjih financijskih kontrola u pojedinim dijelovima poslovanja nije učinkovit. Strategija upravljanja rizicima nije donesena, a postupanje prema preporukama unutarnje revizije ne provodi se u zadanim rokovima.

Nalozi i preporuke prema kojima nije postupljeno:

- obveze za dugoročni najam nekretnina, ulaganja u dječje vrtiće, objekte i poslovne prostore, te dio promjena nastalih kod prodaje, kupnje i zamjene zemljišta iz prethodnih godina nisu evidentirane u poslovnim knjigama. Isto tako, dio imovine za koju su ulaganja okončana u prethodnim godinama, nije stavljen u uporabu. Interni akt kojim se regulira postupanje s imovinom u pripremi nije donesen. Pomoćna analitička evidencija primljenih i danih vrijednosnih papira nije cjelovita,
- jedinstveni kriteriji i upute za doznačavanje sredstava proračunskim korisnicima, nisu doneseni. Izvješća proračunskih korisnika o ostvarenim programima i financijskom poslovanju nisu jednoobrazna i ne sadrže strukturu ostvarenih prihoda i rashoda prema vrstama troškova. Državni ured za reviziju je predložio uspostavljanje riznice s proračunskim korisnicima, što u 2012. nije provedeno,
- za robno zaduživanje za preuzimanje prometnica nije pribavljena prethodna suglasnost Vlade Republike Hrvatske,
- dio prihoda od komunalnog doprinosa i naknade, spomeničke rente, te koncesija i koncesijskih odobrenja nije utrošen u skladu s propisima. Pripadajući dio sredstava od prodaje stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo nije uplaćen u državni proračun. Posuđena sredstva prikupljena iz naknade za razvoj namijenjene za sanaciju odlagališta komunalnog otpada i nabavu opreme nisu vraćena na poseban račun,

- analitičko knjigovodstvo kupaca nije informatički povezano s glavnom knjigom. Kako nije ustrojena jedinstvena evidencija o poduzetim mjerama naplate niti sastavljeno objedinjeno izvješće o poduzetim mjerama naplate sa stanjem na dan 31. prosinca 2012., ne može se pratiti jesu li za sve proračunske prihode poduzimane mjere naplate. U Izvješćima o obavljenim revizijama Grada u ranijim godinama, Državni ured za reviziju je predlagao objединiti evidentiranje i naplatu proračunskih prihoda unutar jednog upravnog tijela, koordinaciju svih gradskih odjela u vezi naplate proračunskih prihoda, izradu operativnog plana naplate potraživanja kojim će se odrediti nositelji, razradu sustava naplate sumnjivih i spornih potraživanja, te mjesečno izvještavati o rezultatima naplate, što nije provedeno,
- centralni objekt na groblju nije evidentiran u imovini Grada, a s trgovačkim društvima u vlasništvu i suvlasništvu nisu uređeni imovinsko - pravni odnosi, odnosno pitanje vlasništva nad pojedinim sportskim objektima i javnom garažom, čija izgradnja je financirana proračunskim sredstvima,
- Grad je fizičkoj osobi dao pravo građenja za izgradnju sportskog kompleksa s tenis terenima i objektima komunalne infrastrukture uz oslobođanje od plaćanja komunalnog doprinosa. Objekti komunalne infrastrukture nisu izgrađeni niti je naplaćen komunalni doprinos u iznosu 968.204,00 kn,
- prijedlog mjera za pokriće manjka prihoda i primitaka nije sastavljen,
- prihodi od komunalne naknade planirani programom održavanja komunalne infrastrukture nisu usklađeni s planiranim sredstvima u proračunu. U okviru programa održavanja komunalne infrastrukture planirani su i izvedeni radovi na čišćenju mora koji prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu nisu utvrđeni kao komunalna djelatnost, niti su odlukom gradskog vijeća određeni kao komunalna djelatnost od lokalnog značenja,
- komunalne poslove održavanja nerazvrstanih cesta u vrijednosti 15.642.128,00 kn, je i u 2012. trgovačko društvo u vlasništvu Grada ustupalo drugim izvoditeljima. Navedeno društvo je osnovano za održavanje nerazvrstanih cesta i odlukom mu je povjereno obavljanje navedene djelatnosti. Prema odredbama Zakona o cestama, radovi se ustupaju pravnoj ili fizičkoj osobi registriranoj, specijaliziranoj, te tehnički i kadrovski opremljenoj za navedene radove. Pored navedenih radova, spomenutom trgovačkom društvu je plaćena naknada za obavljanje poslova održavanja nerazvrstanih cesta u iznosu 2.874.000,00 kn, što poskupljuje usluge,
- rashodi za odvjetničke usluge ostvareni u iznosu 1.845.623,00 kn su i u 2012. vrijednosno značajni. Iako je ugovoreno, pojedini odvjetnički uredi nisu dostavljali izvješća o stanju i broju predmeta koncem mjeseca. Cjeloviti pregled svih ugovora te sudskih i drugih postupaka po pojedinim predmetima i odvjetničkim uredima nije sastavljen. Također, uz ugovorenu cijenu za obavljanje ovih usluga, s pojedinim odvjetničkim uredima je ugovoreno i plaćanje materijalnih troškova. Nije napravljena usporedna analiza ostvarenih rashoda u odnosu na ostvarene prihode ili stjecanje imovine kroz obavljene odvjetničke, te koje poslove naplate ili pokretanja sudskih postupaka mogu obavljati zaposlenici Grada,

- rashodi za dugoročni najam nekretnina na lokaciji u zapadnom dijelu grada su ostvareni u iznosu 1.905.470,00 kn. Grad je u studenome 2006. uzeo u dugoročni najam nekretnine za izgradnju poslovno turističkog kompleksa uz godišnju najamninu 203.368 EUR, bez poreza na dodanu vrijednost. Prije zaključivanja ugovora o dugoročnom najmu nije izrađen elaborat isplativosti spomenute izgradnje. U 2008. dan je u podzakup dio zemljišta i ugostiteljski objekt. Od 2007. do 2012. za troškove najma je plaćeno 10.719.659,00 kn, dok su prihodi od podzakupa ostvareni u iznosu 648.592,00 kn. Pored godišnjih rashoda za najam nekretnine, Grad je, iako nije većinski vlasnik zemljišta na navedenom području, namjeravao rješavati imovinsko pravne odnose za zemljišta u cilju pripreme za budućeg investitora. Ostvareni rashodi za najam su značajno veći od ostvarenih prihoda od podzakupa, a obveze za najam u sljedećim godinama iznose 2.033.677 EUR. U 2012. nisu riješeni imovinsko pravni odnosi za zemljišta kako bi se započelo s realizacijom projekta, odnosno pronalaženjem investitora. Poduzete aktivnosti nisu ni u 2012. dale rezultate kako bi se nekretnina stavila u funkciju,
- rashodi za najam osobnih vozila u 2012. su ostvareni u iznosu 867.897,00 kn. Grad i u 2012. nije, prije zaključivanja godišnjeg ugovora o najmu 24 vozila na temelju okvirnog sporazuma, napravio analizu potreba najma navedenog broja automobila,
- strategija razvoja sporta s jasno određenim ciljevima programa javnih potreba u sportu nije donesena, te nisu detaljno utvrđeni pokazatelji za mjerenje uspješnosti programa javnih potreba u sportu,

Grad je i nadalje u obvezi postupati prema danim nalogima i preporukama Državnog ureda za reviziju.

Nalaz za 2012.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih financijskih kontrola, planiranje i računovodstveno poslovanje, prihodi i primici, rashodi i izdaci, imovina, obveze, te postupci javne nabave.

Obavljenom revizijom su utvrđene nepravilnosti i propusti koje se odnose na računovodstveno poslovanje, prihode i primitke, rashode i izdatke, planiranje i izgradnju kapitalnih projekata, zaduživanje, te postupke javne nabave.

1. Računovodstveno poslovanje

1.1. Grad vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema propisima koji uređuju proračunsko računovodstvo.

U poslovnim knjigama i financijskim izvještajima nisu evidentirana i iskazana ulaganja iz prethodnih godina koja se odnose na izgradnju četiri dječja vrtića u iznosu 43.859.602,00 kn, ulaganja zakupaca u poslovne prostore 22.347.702,00 kn, ulaganja u rekonstrukciju gradine 2.754.300,00 kn, te obveze za dugoročni najam nekretnina za poslovno turistički kompleks 15.345.363,00 kn. Nadalje, nisu evidentirana i iskazana potraživanja za 2012. u iznosu 17.586.895,00 kn (od nogometnog kluba koja su na temelju Odluke Vlade Republike Hrvatske prenesena na Grad u iznosu 16.860.645,00 kn i za prodano zemljište 726.250,00 kn). Isto tako, nije iskazana obveza prema poslovnoj banci za prodana potraživanja u iznosu 75.000.000,00 kn.

U poslovnim knjigama je evidentiran prihod od prava korištenja stadiona koji je unesen u temeljni kapital sportskog dioničkog društva u iznosu 7.000.000,00 kn, a koji prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 114/10 i 31/11) nema obilježja prihoda. Spomenuti iznos je trebao biti evidentiran odobrenjem računa dionica i udjela u glavnici te zaduženjem računa vlastitih izvora. Zbog navedenog evidentiranja, manjak prihoda za 2012. iskazan u iznosu 29.318.520,00 kn, je trebao iznositi 36.318.520,00 kn.

Pomoćna analitička evidencija primljenih i danih vrijednosnih papira i drugih financijskih instrumenata (bankovnih garancija, zadužnica, mjenica) nije cjelovita, jer ne sadrži bankovne garancije primljene većim dijelom za izvođenje radova. Instrumente osiguranja plaćanja primljene od pravnih osoba pojedini gradski odjeli nisu dostavili odjelu gradske uprave za financije, što je trebalo učiniti u skladu s Odlukom o izvršavanju proračuna za 2012. Prema odredbama članaka 5., 8. i 21. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici su obvezni u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja, dok su prihodi povećanje ekonomske koristi tijekom izvještajnog razdoblja u obliku priljeva novca i novčanih ekvivalenata, a priznaju se u izvještajnom razdoblju u kojemu su postali raspoloživi i pod uvjetom da se mogu izmjeriti.

U poslovnim knjigama i financijskim izvještajima za 2012. vrijednost nefinancijske imovine u pripremi je iskazana u iznosu 270.029.436,00 kn. Na ulaganja, obavljena u prethodnim godinama, za koja nije bilo rashoda u 2012. te za koja nisu planirana daljnja ulaganja planom razvojnih programa za trogodišnje razdoblje, odnosi se 39.239.276,00 kn. Dio ulaganja je okončan u prethodnim godinama, ali se još uvijek u poslovnim knjigama vodi kao imovina u pripremi umjesto kao imovina u uporabi zbog nepravodobnog dostavljanja odgovarajuće dokumentacije za evidentiranje u poslovnim knjigama. Potrebno je utvrditi koja je imovina, evidentirana na računu pripreme, stavljena u uporabu, pribaviti odgovarajuću dokumentaciju, te je na temelju toga knjigovodstveno staviti u uporabu. Također, potrebno je donijeti interni akt kojim se regulira postupak stavljanja imovine u uporabu (dostavljanje zapisnika o primopredaji, odluka o stavljanju imovine u uporabu, rokovi i drugo).

Za 2012. su sastavljeni propisani financijski izvještaji. U obrascu Obveze, u dospjelim obvezama nisu iskazane obveze po robnim zajmovima za izgradnju sportskih objekata i prometnica u iznosu 7.086.406,00 kn. Bilješke uz financijske izvještaje za 2012. ne sadrže pregled sudskih postupaka koji su u tijeku i upisanim hipotekama u korist Grada na imovini prodanoj uz obročnu otplatu. Pojedini upravni odjeli vode evidencije o sudskim postupcima, te prodanim zemljištima i stanovima na obročnu otplatu, dok jedinstvena evidencija o sudskim postupcima i pregledu imovine na kojoj je upisana hipoteka u korist Grada nije ustrojena. Prema odredbama članaka 3. i 16. Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu (Narodne novine 32/11), osnovna svrha financijskih izvještaja je dati informacije o financijskom položaju, uspješnosti ispunjenja postavljenih ciljeva (poslovanja) i novčanim tijekovima proračuna, proračunskih i izvanproračunskih korisnika, a bilješke uz financijske izvještaje sadrže i pregled ostalih ugovornih odnosa koji, uz ispunjenje određenih uvjeta, mogu postati obveza ili imovina (dana kreditna pisma, hipoteke, sporovi na sudu koji su u tijeku).

Strategija upravljanja rizicima nije donesena, što nije u skladu s odredbom članka 11. Zakona o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine 141/06), prema kojoj je upravljanje rizicima cjelokupan proces utvrđivanja, procjenjivanja i praćenja rizika, a strategijom se svake godine ažuriraju rizici značajni za cjelokupno poslovanje. Odvijanje značajnijih poslovnih procesa, nije u potpunosti određeno internim aktima, pisanim procedurama i uputama, tako da nije u cjelini uspostavljena podjela ključnih zadaća i odgovornosti kako bi bio smanjen rizik nastanka grešaka. Unutarnjim aktima nisu u potpunosti propisane procedure raspolaganja imovinom, procedure stvaranja ugovornih obveza, redosljedu plaćanja obveza, zaprimanja računa, njihove provjere i ovjeravanja u upravnim odjelima i pravovremenog plaćanja, stavljanju imovinu u uporabu, procedure davanja sportskih objekata na korištenje bez naknade te procedure o načinu koordinacije i suradnje upravnih tijela Grada i proračunskih korisnika.

Grad je ustrojio Ured za unutarnju reviziju kao neovisnu jedinicu. Donesen je strateški plan rada te godišnji plan za 2012. Godišnjim planom je planirano šest revizija, a obavljene su dvije planirane i jedna neplanirana, te su u tijeku i dvije revizije prema nalogu gradonačelnika. U revizijskim izvješćima za 2012. su dane 32 preporuke. Broj djelomično provedenih preporuka iz izvješća ranijih godina i izvješća izvještajnog razdoblja je 19. Od 75 neprovedenih preporuka iz izvješća ranijih godina i izvješća za 2012. za 30 je istekao rok provedbe.

S obzirom na utvrđene nepravilnosti i propuste, sustav unutarnjih financijskih kontrola u pojedinim dijelovima poslovanja nije u potpunosti učinkovit te sustavi unutarnjih kontrola ne funkcioniraju u dovoljnoj mjeri i na način kojim bi se spriječili, odnosno otklonili nedostaci i nepravilnosti.

Državni ured za reviziju nalaže u poslovnim knjigama evidentirati ulaganja u objekte i poslovne prostore, potraživanja, te obveze prema poslovnoj banci za prodana potraživanja i za dugoročni najam nekretnina u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu. Nalaže se voditi analitičke evidencije primljenih i danih vrijednosnih papira i drugih financijskih instrumenata, ustrojiti jedinstvenu evidenciju o potencijalnim obvezama i potraživanjima po predmetima za koje se vode sudski postupci i pregledu imovine na kojoj je upisana hipoteka u korist Grada, te ih iskazati u bilješkama uz financijske izvještaje u skladu s odredbama Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu. Isto tako, nalaže se donijeti interni akt kojim se regulira postupanje s imovinom u pripremi i pravodobno stavljati imovinu u uporabu.

Državni ured za reviziju predlaže i nadalje jačanje sustava unutarnjih financijskih kontrola kroz aktivnosti utvrđivanja i procjene rizika, donošenje strategije upravljanja rizicima u skladu s propisima o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru i drugim provedbenim propisima, te poduzimanje aktivnosti kako bi se postupilo prema preporukama unutarnje revizije.

- 1.2. *U vezi evidentiranja izgradnje objekata predškolskog odgoja, Grad obrazlaže da su ulaganja okončana u 2012., te su aktivnosti za evidentiranje ulaganja pokrenute u 2013. Međutim, nakon održavanja zajedničkog sastanka više gradskih odjela, otvorilo se pitanje evidentiranja otplate kredita i drugih obveza u poslovnim knjigama dječjeg vrtića uz istovremeno isknjiženje vrijednosti objekata, a radi evidentiranja u poslovnim knjigama Grada. Zbog navedenog Grad je odlučio odgoditi evidentiranje u poslovnim knjigama do završetka otplate kredita. Nadalje, za ulaganja zakupaca u poslovne prostore obrazlaže se da su tijekom 2012. izvršeni povrati uložениh sredstava zakupnicima u osam poslovnih prostora putem prijemoja s mjesečnom zakupninom u iznosu 1.771.647,57 kn na temelju zaključaka poglavarstva, odnosno gradonačelnika iz ranijih godina. Od navedenog iznosa, 91.994,90 kn su kapitalna ulaganja za koja su povećane vrijednosti poslovnih prostora, dok je preostali iznos 1.679.652,67 kn investicijsko održavanje. S obzirom da je prema zaključcima povrat uložениh sredstava u uređenje prostora odobren do isplate prebijanjem sa fakturiranom zakupninom, Grad obrazlaže da na navedeni način planira evidentirati ulaganje u narednim razdobljima sve do isplate odobrenih iznosa za povrat. Ulaganje Turističke zajednice Grada u rekonstrukciju gradine Trsat, obavljeno u razdoblju od 2005. do 2010. godine, namjerava se evidentirati u poslovnim knjigama Grada nakon donošenja izmjena i dopuna proračuna za 2013. Za evidentiranje potraživanja od nogometnog kluba navodi se da je kompletiranje vjerodostojne dokumentacije uslijedilo u 2013., nakon predaje godišnjeg financijskog izvještaja za 2012., a potraživanje za prodano zemljište da je evidentirano u poslovnim knjigama na temelju naloga nadležnog odjela iz svibnja 2013.*

Za evidentiranje procijenjene vrijednosti prava korištenja nogometnog stadiona navodi se da je ova poslovna promjena, uz suglasnost gradonačelnika, planirana i ostvarena na prihodnoj strani proračuna kao prihod od ostalih prava, a na rashodnoj strani kao izdatak za kupnju dionica. Isto tako, navodi da su samo vrijednosni papiri i drugi financijski instrumenti koji su dostavljeni odjelu za financije evidentirani u pomoćnoj analitičkoj evidenciji, te su pozvani odjeli gradske uprave da do određenog roka dostave primljene instrumente osiguranja plaćanja radi evidentiranja.

Za imovinu u pripremi se navodi da je evidentirana na temelju odgovarajuće knjigovodstvene dokumentacije, popisana godišnjim popisom imovine i obveza za 2012., te usklađena u analitičkim knjigovodstvenim evidencijama s evidencijom glavne knjige. Donošenje internog akta o stavljanju imovine u uporabu je uvršteno u aktivnosti Plana uspostave i razvoja financijskog upravljanja i kontrola za 2013., te je izrađen prvi nacrt Pravilnika o primjeni postupaka i tehnika u iskazivanju imovine Grada, evidentiranju u poslovnim knjigama i popisu imovine i obveza. Nadalje, obrazlaže se da je u studenome 2012. ustrojen odjel gradske uprave za gospodarenje imovinom radi objedinjavanja poslova gospodarenja imovinom u cilju racionalnijeg i učinkovitijeg poslovanja. Nadalje, da je novoosnovani odjel tijekom 2013. pristupio izradi odluke o raspolaganju nekretninama u vlasništvu Grada, te da vodi registar kapitalnih projekata, između ostalog, i putem plana izgradnje kapitalnih projekata. U okviru Direkcije za pravne i imovinske poslove u pripremi je ustrojavanje evidencije cjelokupne imovine kojom upravlja spomenuti gradski odjel, u 2012. su doneseni novi opći akti kojima se regulira zakup nekretnina, a u pripremi je opći akt o raspolaganju nekretninama koji bi na sveobuhvatan način regulirao pripremu nekretnina te način i uvjete raspolaganja nekretninama. U svrhu jedinstvenog evidentiranja i praćenja postupaka Grada, obrazlaže se su odjel gradske uprave za financije i zavod za informatičku djelatnost u travnju 2013. utvrdili dinamiku programske izrade deset sljedećih očevidnika: Predstečajne nagodbe, stečajevi i likvidacije, Sudski postupci, Ovrhe - ovršni zakon, Ovrhe – OPZ, Odgoda, obročna otplata prodaja, otpis ili djelomičan otpis (za nejavna i javna davanja), Naknada za zadržavanje nezakonito izgrađene zgrade u prostoru, Instrumenti osiguranja plaćanja, Hipoteke (u korist i na teret Grada), Prava građenja (u korist i na teret Grada) te Prava služnosti (u korist i na teret Grada). Za četiri očevidnika je dovršen projektni zadatak i izrada je u tijeku, dok se drugi očevidnici vode u excel tablicama do izrade programskih aplikacija.

2. Prihodi i primici

- 2.1. Prihodi i primici su ostvareni u iznosu 749.657.349,00 kn, što je za 19.752.328,00 kn ili 2,6% manje od ostvarenih prethodne godine.

Potraživanja su koncem 2012. iskazana u iznosu 377.748.784,00 kn. Dospjela potraživanja iznose 172.555.142,00 kn i u odnosu na prethodnu godinu veća su za 17.900.834,00 kn ili 11,6%. Dospjela potraživanja za prihode poslovanja, u iznosu 163.117.109,00 kn, se odnose na potraživanja za prihode od imovine 72.380.804,00 kn (od čega su najznačajnije kamate 31.610.101,00 kn, zakupnine 19.066.740,00 kn, najamnine 6.811.945,00 kn i spomenička renta 5.720.685,00 kn), za administrativne pristojbe i prihode po posebnim propisima 46.718.478,00 kn (vrijednosno najznačajnija se odnose na komunalnu naknadu 32.808.027,00 kn i komunalni doprinos 11.753.698,00 kn), za gradske poreze 21.139.105,00 kn i na druga potraživanja 22.878.722,00 kn. Dospjela potraživanja od prodaje zemljišta iznose 5.932.192,00 kn, prodaje stanova 2.887.748,00 kn, te druga potraživanja 295.934,00 kn. Tijekom godine su otpisana potraživanja u iznosu 15.215.841,00 kn koja se najvećim dijelom odnose na potraživanja od zakupa poslovnog prostora, komunalne naknade, spomeničke rente i gradskih poreza s kamatama i sudskim troškovima.

Na temelju odredbi Uredbe o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 72/12), a zbog nemogućnosti naplate (zaključen stečajni postupak, otpis duga s osnove kamata jer je glavnica duga plaćena u cijelosti jednokratno, otpis potraživanja prema dužnicima fizičkim i pravnim osobama u iznosima do 30,00 kuna bez podnošenja zahtjeva za otpis) otpisano je 8.841.579,00 kn. Zbog teške financijske situacije brodogradilištu su otpisane zatezne kamate na komunalnu naknadu u iznosu 6.374.262,00 kn uz uvjet plaćanja dijela glavnice. Za prikupljanje prihoda su zaduženi pojedini upravni odjeli u okviru svojeg djelokruga, dok naplatu komunalne naknade za stanovništvo i najamnine obavlja pravna osoba koja je odabrana putem javnog natječaja prema propisima o javnoj nabavi. Informatički programi analitičkog knjigovodstva potraživanja nisu u potpunosti povezani s glavnom knjigom, što onemogućava pravodobno dobivanje podataka o pojedinim potraživanjima. Na temelju raspoloživih podataka tijekom obavljanja revizije, utvrđeno je da su za naplatu potraživanja u iznosu 45.663.178,00 kn, pokrenuti postupci naplate duga putem ovrha i utuženja, potraživanja u iznosu 15.549.390,00 kn su prijavljena u stečajnu i likvidacijsku masu, a za potraživanja u iznosu 15.353.230,00 kn su zaključene nagodbe o obročnoj otplati. Kako nije ustrojena jedinstvena evidencija o poduzetim mjerama naplate niti sastavljeno objedinjeno izvješće o poduzetim mjerama naplate sa stanjem na dan 31. prosinca 2012., ne može se pratiti jesu li za sve proračunske prihode poduzimane mjere naplate. Potraživanja, posebno za prihode poslovanja, vrijednosno su značajna i u porastu su u odnosu na prethodnu godinu. Postupci prisilne naplate su dugotrajni i ne daju očekivane rezultate. Odluku o postupku prisilne naplate donose pojedini upravni odjeli. Evidentiranje glavnice potraživanja vodi jedan upravni odjel, a drugi evidenciju o kamatama, sudskim i drugim troškovima. Aktivnosti oko utvrđivanja i naplate proračunskih prihoda nisu usklađene. Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu (Narodne novine 87/08 i 136/12), tijela jedinice lokalne samouprave su odgovorna za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda iz svoje nadležnosti na račun proračuna. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara.

Prihodi i primici koji imaju propisanu namjenu se odnose na prihode za decentralizirane funkcije osnovnog školstva i vatrogastva, prihode od pomoći, naknade za koncesije, komunalne naknade i doprinosa, namjenskog dijela cijene komunalnih usluga za razvoj, spomeničke rente, boravišne pristojbe, pripadajućeg dijela vodnog doprinosa, naknade za zadržavanje nezakonito izgrađenih zgrada, naknada s naslova osiguranja, donacija, prihode od prodaje stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo, druge prihode od prodaje nefinancijske imovine te primitke od zaduživanja. Ostvareni su u iznosu 299.426.512,00 kn i njihov udjel u ukupno ostvarenim prihodima i primicima iznosi 39,9%. Od toga je za propisane namjene utrošeno 260.202.024,00 kn, a dio prihoda u iznosu 39.224.488,00 kn nije utrošen za propisane namjene, nego za druge proračunske namjene. Odnose se na prihode od komunalne naknade u iznosu 29.018.911,00 kn, spomeničke rente 4.875.353,00 kn, komunalnog doprinosa 2.666.081,00 kn, prihode od koncesija za obavljanje komunalnih djelatnosti 1.377.384,00 kn, te koncesija i koncesijskih odobrenja 1.286.759,00 kn.

Za 2012. su planirani prihodi od komunalne naknade u iznosu 94.698.000,00 kn. U programu održavanja komunalne infrastrukture su raspoređeni u iznosu 81.672.000,00 kn, a za potrebe vatrogastva 2.600.000,00 kn, odnosno ukupno 84.272.000,00 kn, što je za 10.426.000,00 kn manje od planiranih proračunom. Isto tako, za druge proračunske namjene, utrošen je pripadajući dio sredstava od prodaje stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo u iznosu 11.204.015,00 kn (za 2012. ukupno je ostvareno 24.897.811,00 kn) koji je trebalo uplatiti u državni proračun. Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 – pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09, 49/11, 90/11 i 144/12), prihode od komunalne naknade je trebalo koristiti za održavanje objekata i uređaja komunalne infrastrukture te školskog, zdravstvenog i socijalnog sadržaja, a prema odredbama Zakona o vatrogastvu (Narodne novine 139/04, 174/04, 38/09 i 80/10) i za financiranje redovne djelatnosti vatrogasnih postrojbi i dobrovoljnih vatrogasnih društava. Nadalje, namjena prihoda od komunalnog doprinosa je financiranje gradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture i to za javne površine, nerazvrstane ceste, groblja te javnu rasvjetu, a prihode od koncesija za obavljanje komunalnih djelatnosti za izgradnju komunalne infrastrukture. Prema odredbama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (Narodne novine 69/99, 151/03, 157/03, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12 i 136/12), prihodi od spomeničke rente se koriste za zaštitu i očuvanje kulturnih dobara. Prema odredbama Uredbe o postupku izdavanja koncesijskih odobrenja na pomorskom dobru (Narodne novine 36/04 i 63/08), prihod od koncesija i koncesijskih odobrenja je namijenjen za održavanje i upravljanje pomorskim dobrom.

Prethodnih godina i za 2012. Grad nije pravodobno uplaćivao pripadajući dio, 55,0% ostvarenih prihoda od prodaje stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo, u državni proračun. Koncem 2012. dospjela obveza za uplatu u državni proračun je iznosila 27.835.299,00 kn, od čega se 11.204.015,00 kn odnosi na 2012. Navedeno nije u skladu s odredbom članka 27. Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo (Narodne novine 43/92 - pročišćeni tekst, 69/92, 25/93, 48/93, 2/94, 44/94, 47/94, 58/95, 103/95, 11/96, 11/97, 68/98, 96/99, 120/00, 94/01 i 78/02), prema kojoj se novac ostvaren prodajom stanova koje prodaju općine ili gradovi doznačuje u visini 55,0% u državni proračun, a 45,0% zadržava prodavatelj i koristi ih za rješavanje stambenih pitanja socijalno ugroženih osoba.

Državni ured za reviziju nalaže poduzimati mjere za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda u skladu s odredbama Zakona o proračunu. Nalaže se trošiti prihode od komunalne naknade i doprinosa, spomeničke rente, koncesija i koncesijskih odobrenja, naknada za zadržavanje nezakonito izgrađene zgrade, te prihode od prodaje stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo u skladu sa zakonskim odredbama. Nadalje, nalaže se u državni proračun uplatiti pripadajući dio sredstava od prodaje stanova u skladu s odredbama Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo. Državni ured za reviziju predlaže informatički povezati analitičko knjigovodstvo kupaca s glavnom knjigom, ustrojiti jedinstvenu evidenciju o postupcima prisilne naplate potraživanja, te utvrditi stanje poduzetih mjera naplate potraživanja koncem godine.

- 2.2. *Za dio prihoda koji zakonom imaju propisanu namjenu, a utrošeni su za druge proračunske namjene, Grad obrazlaže da se u 2012. i nadalje nastavila višegodišnja gospodarska kriza što je vidljivo i iz podatka o bruto društvenom proizvodu koji je u 2012. godini zabilježio pad od 2,0% u odnosu na prethodnu godinu.*

Nastavak nepovoljnih makroekonomskih kretanja odražava se i na financijske pokazatelje jedinica lokalne samouprave. Kretanje bruto društvenog proizvoda i ostalih makroekonomskih pokazatelja od početka ekonomske krize 2009. do danas, se odražava na ostvarenje poreznih prihoda, kao vrijednosno najznačajnijih prihoda Grada, zbog pada broja zaposlenih i smanjenja realnih plaća te smanjena potražnje i prometa na tržištu nekretnina. Smanjenje potražnje i prometa na tržištu nekretnina, odnosno višegodišnji uzastopni pad aktivnosti u građevinarstvu, također se nepovoljno odražava na ostvarenje planiranih prihoda od prodaje nefinancijske imovine (kapitalnih prihoda), a također i drugih gradskih prihoda. Stoga su pojedine vrste prihoda ostvarene u manjim iznosima od očekivanih, što je utjecalo na ostvarenje manjka prihoda u ranijim godinama, kao i u 2012. Ukupni prihodi i primici proračuna za 2012. su ostvareni manje za 106.300.000,00 kn ili 12,4% u odnosu na planirane. Prihodi poslovanja su manji za 43.100.000,00 kn ili 6,2%, prihodi od prodaje nefinancijske imovine za 42.800.000,00 kn ili 42,1%, dok su primici od financijske imovine i zaduživanja za 20.400.000,00 kn ili 37,0%. Navodi se da je manje ostvarenje pojedinih vrsta prihoda od planiranih proračunom za 2012. svakako imalo utjecaja da je dio prihoda koji zakonom imaju propisanu namjenu, utrošen za druge proračunske namjene. Za manje raspoređivanje planiranih prihoda od komunalne naknade navodi se da su raspoređeni za ostale programske aktivnosti koje su u funkciji obavljanja komunalnih djelatnosti, kao što je zakonom propisana obveza provođenja mjera obvezne preventivne dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije na području Grada, sakupljanje i zbrinjavanje napuštenih i izgubljenih životinja kao i sakupljanje i odvoz lešina i nusproizvoda životinjskog podrijetla (higijeničarska služba), dežurna pogrebna služba, dekoracija javnih površina za državne i vjerske blagdane i drugo.

3. Rashodi i izdaci

- 3.1. Ukupni rashodi i izdaci su ostvareni u iznosu 778.975.869,00 kn, što je za 39.370.598,00 kn ili 4,8% manje od ostvarenih prethodne godine. Manjak prihoda i primitaka tekuće godine iznosi 29.318.520,00 kn. Iz prethodne godine prenesen je manjak prihoda i primitaka u iznosu 145.300.722,00 kn, te manjak prihoda i primitaka za pokriće u sljedećem razdoblju iznosi 174.619.242,00 kn ili 23,3% u odnosu na ostvarene prihode i primitke za 2012. Dospjele obveze koncem 2012. iznose 89.670.077,00 kn i povećane su za 17.167.191,00 kn ili 23,7% u odnosu na prethodnu godinu. Proračunom za 2012. te izmjenama i dopunama proračuna iz studenoga 2012. nisu planirana sredstva za pokriće manjka prihoda i primitaka u iznosu 145.300.722,00 kn.

Izvešća o izvršenju programa održavanja i gradnje komunalne infrastrukture za 2012. su podnesena gradskom vijeću u srpnju 2013., a prema odredbama članaka 28. i 30. Zakona o komunalnom gospodarstvu, su trebala do konca ožujka.

Rashodi za javne potrebe u sportu su ostvareni u iznosu 9.307.066,00 kn. Strategija razvoja sporta nije donesena, nego je sadržana u smjernicama gradonačelnika za četverogodišnje mandatno razdoblje. Za utvrđivanje i donošenje programa javnih potreba nije uređen sustav vrednovanja, jer nisu u potpunosti utvrđeni cjeloviti i sveobuhvatni kriteriji i mjerila. Nisu donesene jednoobrazne upute i obrasci izvještavanja i dokumentiranja ostvarenih aktivnosti. Isto tako, ciljevi programa nisu u potpunosti mjerljivo i jasno utvrđeni, što onemogućava davanje ocjene o uspješnosti programa.

Grad daje sportske objekte na korištenje bez naknade sportskim udrugama, korisnicima programa javnih potreba. Internim aktom nisu utvrđeni uvjeti i način davanja sportskih objekata na korištenje.

Rashodi za upravljanje objektima sporta su ostvareni u iznosu 2.574.943,00 kn. Sportske udruge koriste objekte za provedbu sportske djelatnosti, te raspolažu prostorom koji koriste za obavljanje ugostiteljskih djelatnosti. U proračunu su osigurana sredstva za troškove tekućeg i investicijskog održavanja sportskih objekata. Izvještaji sportskih udruga ne sadrže podatke o visini prihoda ostvarenih od sportskih djelatnosti, te drugih djelatnosti koje se obavljaju unutar sportskih objekata. S obzirom da Grad daje sportske objekte na korištenje bez naknade i sufinancira troškove održavanja, Državni ured za reviziju je mišljenja da je potrebno od sportskih udruga zatražiti i pratiti ostvarenje prihoda, kako bi se utvrdila opravdanost davanja sportskih objekata na korištenje bez naknade.

Tijekom 2012. su prenesena proračunska sredstva sportskom trgovačkom društvu u vlasništvu, koje obavlja poslove upravljanja, održavanja i izgradnje sportskih objekata, u iznosu 29.807.448,00 kn, trgovačkom društvu u vlasništvu koje obavlja poslove održavanja nerazvrstanih cesta i usluge parkiranja 19.447.245,00 kn, te komunalnom društvu u vlasništvu koje obavlja poslove ukopa pokojnika i održavanja groblja 4.358.694,00 kn.

Sportskom trgovačkom društvu su prenesena sredstva za otplatu financijskog lizinga za izgradnju sportskog centra 10.680.000,00 kn, te kredita za izgradnju sportskih objekata i objekata tehničke kulture 19.127.448,00 kn. Investitorska prava na izgradnji sportskog centra i objekata sporta i tehničke kulture (kompleks bazena, atletska dvorana, astronomski centar, rekonstrukcija dvije dvorane i dva nogometna igrališta), su prenesena na navedeno društvo. Ranijih godina, sportsko trgovačko društvo se zadužilo kod poslovne banke i putem financijskog lizinga za financiranje izgradnje spomenutih objekata, za što je Grad dao suglasnost i preuzeo obveze osiguranja sredstava za otplatu. Od 2008. do 2012. navedenom društvu su prenesena sredstva u ukupnom iznosu 79.106.283,00 kn, i to za sportski centar 37.561.288,00 kn i navedene objekte 41.544.995,00 kn. Dio izgrađenih sportskih objekata (dio bazenskog kompleksa, zamjena umjetne trave i izgradnju javne rasvjete na tri nogometna igrališta, izradu idejnog projekta i zamjenu podne obloge u dvije dvorane) je tijekom 2010. i 2011. prenesen u imovinu Grada. U imovini sportskog trgovačkog društva je evidentirana sadašnja vrijednost sportskog centra 168.503.687,00 kn, atletske dvorane 41.367.941,00 kn, bazena za skokove u vodu 18.038.574,00 kn i astronomskog centra 7.519.929,00 kn.

Za izgradnju javne garaže u sastavu plivališta, trgovačko društvo u vlasništvu se ranijih godina, uz suglasnost Grada, zadužilo putem financijskog lizinga i izgradilo navedeni objekt. Grad je preuzeo cjelokupnu obvezu otplate. Od 2008. do 2012. prenesena su sredstva u iznosu 16.197.532,00 kn. Grad nije s trgovačkim društvima uredio imovinsko pravne odnose za sportske objekte i javnu garažu.

Trgovačkom društvu u vlasništvu Grada koje obavlja poslove održavanja nerazvrstanih cesta i usluge parkiranja su prenesena sredstva za financiranje otplate korporativnih obveznica za izgradnju prometnica i garažnih objekata 15.927.079,00 kn i otplate financijskog lizinga za izgradnju javne garaže u sastavu dvoranskog plivališta 3.520.166,00 kn. U 2008. trgovačko društvo je izdalo korporativne obveznice u iznosu 192.000.000,00 kn za financiranje prometnica i dva garažna objekta. Grad je u obvezi spomenutom društvu osigurati sredstva za podmirenje obveza po izdanim korporativnim obveznicama za izgradnju prometnica i jedne garaže. Od 2008. do 2012. prenesena su sredstva u iznosu 56.281.080,00 kn.

Prometnice su izgrađene u vrijednosti 125.176.744,00 kn. Grad je tijekom 2011. i 2012. od navedenog trgovačkog društva preuzeo dio prometnica u iznosu 96.770.267,00 kn, dok se dio izgrađenih prometnica nalazi u imovini trgovačkog društva. Odredbama članka 101. Zakona o cestama, je propisano da su nerazvrstane ceste javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalaze.

Komunalnom društvu u vlasništvu Grada su prenesena sredstva u iznosu 4.358.694,00 kn za otplatu kredita iz ranijih godina za izgradnju centralnog objekta na groblju. Spomenuto komunalno društvo se zadužilo i izgradilo navedeni objekt, a Grad je preuzeo obvezu osiguranja sredstava za otplatu kredita. Od 2006. do 2012. ukupno su prenesena sredstva u iznosu 19.853.756,00 kn. Ulaganja su evidentirana u imovini navedenog komunalnog društva. Odredbama članka 2. Zakona o grobljima (Narodne novine 19/98 i 50/12), propisano je da su groblja komunalni objekti u vlasništvu jedinica lokalne samouprave na čijem se području nalaze.

Izdaci za dionice u glavnici trgovačkog društava izvan javnog sektora su ostvareni u iznosu 8.000.000,00 kn. Grad je u 2012. sudjelovao u obveznom preoblikovanju nogometnog kluba - sportske udruge (dalje u tekstu: Klub) u sportsko dioničko društvo. Interes za ulaganje u Klub je iskazala neprofitna zaklada (dalje u tekstu: Investitor). U veljači 2012. je zaključen ugovor o partnerstvu kojim su ugovorena međusobna prava i obveze Kluba, Grada i Investitora, te infrastruktura koju Klub koristi. Investitor se obvezao u roku 30 dana od dana zaključivanja ugovora uplatiti novčanu pozajmicu u iznosu najmanje 3.119.651 EUR za podmirenja dugova prema vjerovnicima (dobavljači, igrači, treneri i zaposlenici Kluba), bankama i po sudskim postupcima. Isto tako, njegova je obveza putem pozajmica sudjelovati u financiranju rada prve momčadi i zaposlenika u iznosu najmanje 1.800.000 EUR godišnje, a za razdoblje od 2012. do 2014. najmanje 5.400.000,00 EUR. Ugovoreno je da će uplaćena sredstva biti suvlasnički udio do postizavanja od 70,0% udjela Investitora u temeljnom kapitalu sportskog dioničkog društva. Radi osiguranja navedenih uplata, Investitor je predao Gradu bankovnu garanciju. Ukupne ugovorene obveze Investitora iznose 8.519.651 EUR. Grad je u obvezi podmiriti sva preostala dugovanja Kluba, koja se utvrde naknadno. Isto tako, se obvezao da će u prvome krugu preoblikovanja dionice platiti unosom prava korištenja sportskih građevina u vlasništvu Grada, koje koristi Klub, te uplatom u novcu 1.000.000,00 kn. Također se obvezao dati Klubu besplatno pravo korištenja glavnog i pomoćnog stadiona s pripadajućom infrastrukturom za potrebe prve momčadi, omladinske škole, održavanja omladinskog turnira i za potrebe nogometne reprezentacije, te pravo korištenja drugog stadiona i pripadajuće infrastrukture za potrebe omladinske škole, a sve za razdoblje u kojem će Investitor zadržati svoj većinski udjel u temeljnom kapitalu sportskog dioničkog društva.

U obvezi je održavati glavni i pomoćni stadion s infrastrukturom, financirati omladinsku školu Kluba, sudjelovati u financiranju omladinskog turnira, te putem sponzora osigurati financijska sredstva u ukupnom iznosu 6.200.000,00 kn godišnje, a sve do 31. prosinca 2014., odnosno za trogodišnje razdoblje ukupno u iznosu 19.600.000,00 kn. Ugovoreno je da Investitor ostvari i zadrži najmanje 70,0% udjela u temeljnom kapitalu sportskog dioničkog društva. Grad se obvezao da će, u slučaju da Investitor ne postigne planirani suvlasnički udio u temeljnom kapitalu sportskog dioničkog društva, vratiti Investitoru cjelokupni uneseni novčani iznos u Klub (ugovoreno je najmanje 8.519.651 EUR), a za ispunjenje navedene obveze Grad jamči odgovarajućom garancijom.

Ugovor o partnerstvu ne sadrži odredbe o načinu provođenja nadzora nad izvršenjem ugovorenih prava i obveza Grada i Investitora. U Gradu nije u potpunosti ustrojena evidencija praćenja ugovornih obveza Investitora. S obzirom na navedeno, Državni ured za reviziju je mišljenja da je potrebno ustrojiti evidencije praćenja izvršenja ugovornih obveza.

Grad je dao založno pravo (hipoteku) na gradskoj nekretnini (nogometni stadion) u kunsjoj protuvrijednosti 10.000.000 EUR kao garanciju osiguranja povrata i isplate svih novčanih sredstava koje je Investitor uložio u Klub, za slučaj neispunjenja svojih obaveza. Od godišnjih ugovorenih obveza u iznosu 6.200.000,00 kn, Grad je platio Klubu 3.114.727,00 kn ili 50,2%.

Na temelju odluke gradskog vijeća, Grad je u rujnu 2012. sudjelovao u obveznom preoblikovanju Kluba iz udruge građana u sportsko dioničko društvo na način da je dao pravo korištenja nogometnog stadiona u vrijednosti 7.000.000,00 kn i uplatio u novcu 1.000.000,00 kn. Odlukom Vlade Republike Hrvatske su prenesena na Grad potraživanja Ministarstva financija od Kluba po osnovi duga za porez i druga javna davanja s obvezom pretvaranja navedenih potraživanja u ulog Grada u temeljnom kapitalu sportskog dioničkog društva u iznosu 16.860.645,00 kn. U temeljni kapital sportskog dioničkog društva, Grad je unio vrijednost šestogodišnjeg prava korištenja nogometnog stadiona u iznosu 7.000.000,00 kn, dok je Klubu dao pravo korištenja nogometnog stadiona na razdoblje 20 godina. Sadašnja vrijednost preostalog iznosa naknade prava korištenja u iznosu 9.579.569,00 kn, je ugovorena kao donacija Grada s ciljem ostvarivanja i provođenja programa javnih potreba u sportu. Navedeni iznos nije unesen u temeljni kapital Kluba. Obveza Grada je održavati sportske građevine s pratećim troškovima u skladu s odredbama ugovora o partnerstvu iz veljače 2012. Grad je Klubu dao pravo korištenja sportskog objekta bez naknade na vrijeme od 14 godina.

Državni ured za reviziju nalaže, s obzirom na iskazani manjak i dospjele obveze, izraditi prijedlog mjera za pokriće manjka prihoda i primitaka i za podmirenje dospjelih obveza, te voditi računa o preuzimanju novih obveza na teret proračuna, kako ne bi bilo dovedeno u pitanje poslovanje Grada i zadovoljavanje javnih potreba građana u sljedećim fiskalnim razdobljima. Nalaže se podnijeti gradskom vijeću izvješće o izvršenju programa održavanja i gradnje komunalne infrastrukture u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu. S obzirom da je zakonskim odredbama određeno vlasništvo groblja i prometnica, čija je izgradnja financirana prijenosom proračunskih sredstava komunalnom i trgovačkom društvu u vlasništvu Grada te da se radi o poslovima iz samoupravnog djelokruga jedinica lokalne samouprave, Državni ured za reviziju nalaže poduzeti aktivnosti u svrhu evidentiranja navedenih objekata u imovini Grada. S obzirom da su sportski objekti i javna garaža financirani proračunskim sredstvima nalaže se i nadalje poduzimati aktivnosti u svrhu uređivanja imovinsko - pravnih odnosa, odnosno pitanja vlasništva.

Državni ured za reviziju predlaže internim aktom utvrditi način upravljanja i korištenja sportskih objekata u vlasništvu Grada, ugovorima o korištenju sportskih objekata utvrditi način i postupak kontrole ostvarenja prihoda i rashoda sportskih objekata tijekom godine, te razmotriti opravdanost davanja sportskih objekata na korištenje bez naknade.

- 3.2. *Grad navodi da, zbog negativnih gospodarskih kretanja koja su nastavljena u 2012. i neminovno se odražavaju na ostvarenje proračunskih prihoda, nije bilo dostatnih izvora financiranja kako bi se planiralo pokriće manjka iz prethodne godine.*

Za podnošenje izvješća o ostvarenju programa održavanja komunalne infrastrukture gradskom vijeću za 2012., obrazlaže da je sastavljeno u zakonskom roku, a raspravljano je na prvoj sjednici novoizabranog saziva gradskog vijeća nakon održanih lokalnih izbora.

Za donošenje Strategije razvoja sporta obrazlaže se da su u rujnu 2013. stečeni uvjeti usvajanjem Nacrta Strategije razvoja Grada za razdoblje 2014.-2020. Tijekom 2014. planirano je donošenje Strategije razvoja sporta, nakon prethodno provedenih svih procedura, tribina, savjetovanja, u suradnji sa širom sportskom zajednicom Grada i Riječkim sportskim savezom. Obrazlaže da do konca 2013. namjerava donijeti novu odluku kojom će sveobuhvatno urediti upravljanje i korištenje sportskih objekata u vlasništvu Grada Rijeke, kao i utvrditi način i postupak kontrole ostvarenja prihoda i rashoda sportskih objekata tijekom godine, te na taj način pridonijeti daljnjem unapređenju poslovanja. Za prijedlog Državnog ureda za reviziju o opravdanosti davanja sportskih objekata na korištenje bez naknade, Grad smatra da je postojeći model upravljanja sportskim objektima u vlasništvu najprimjereniji poslovnoj politici Grada.

Ističe da su odnosi s trgovačkim društvom za održavanje nerazvrstanih cesta uređeni okvirnim ugovorom kojim se utvrđeni međusobni odnosi, nadležnosti, prava i obveze ugovornih strana, godišnjim ugovorima kojima se uređuju konkretni poslovi i sredstva po svakoj, specificiranoj namjeni, te posebnim ugovorima, poput ugovora o kapitalnim pomoćima, ugovorima o zasnivanju prava građenja, prijenosu investitorstva i drugo. Grad namjerava poduzimati i daljnje potrebne aktivnosti u svrhu uređivanja imovinsko-pravnih odnosa i pitanja vlasništva nad sportskim objektima.

S obzirom da je komunalnom društvu dano pravo građenja za centralni objekt na groblju bez naknade na rok 99 godina, te je stavljen pod hipoteku do 2017., odnosno do otplate dugoročnog bankarskog kredita, po isteku navedenog roka objekt se namjerava iskazati u poslovnim knjigama Grada.

Grad navodi da se poduzimaju aktivnosti za ustrojavanje evidencije o izvršenju svih obveza iz ugovora o partnerstvu o preoblikovanju nogometnog kluba u sportsko dioničko društvo, budući je praksa pokazala isto kao najprimjerenije rješenje.

Za rashode za najam 24 osobna vozila Grad obrazlaže da je tijekom 2013. naručio analizu ukupnih troškova različitih modela nabave službenih vozila, koju je izradila ovlaštena tvrtka. Navodi da je prema analizi postojeći model nabave povoljniji u odnosu na druge oblike nabave (kupnja, financijski leasing, operativni leasing), jer dobavljači vozila sklapanjem ugovora o višegodišnjem najmu ostvaruju maržu i u vrijeme nabave novih vozila kao i prodaje rabljenih vozila po isteku najma. Stoga su u mogućnosti ponuditi niže cijene korisniku najma s uključenim troškovima održavanja budući da dio smanjenja cijene optimalno trogodišnjeg najma kompenzira kroz maržu na prodaji rabljenog vozila. Navodi se da je u tijeku novi postupak javne nabave za najam 18 osobnih automobila i dostavno vozilo.

4. Planiranje i izgradnja kapitalnih projekata

4.1. Planom razvojnih programa su iskazani rashodi za investicije i kapitalne pomoći u razdoblju od 2012. do 2014. planirane po programima, godinama, te izvorima financiranja.

Razvojni projekti su utvrđeni putem usvojenih mandatnih smjernica za četverogodišnje razdoblje 2009. – 2013. na temelju kojih se uključuju u plan razvojnih programa.

U navedenom planu i proračunu za 2012. planirane su nabave zemljišta namijenjene za gradske investicije u vrijednosti 18.128.718,00 kn, prometnu infrastrukturu 12.542.431,00 kn, pripremu lokacija za tržište 8.832.302,00 kn, te za izgradnju stanova prema programu društveno poticane stanogradnje 7.089.792,00 kn. Uz naziv aktivnosti za nabavljena zemljišta nije navedeno za koji su kapitalni projekt nabavljena.

Plan razvojnih programa je sastavljen prema organizacijskoj klasifikaciji, odnosno odjelima gradske uprave. Registar kapitalnih projekata nije ustrojen, iako je krajnji rok prema preporuci unutarnje revizije bio konac 2010. S obzirom da se kapitalni projekti planiraju prema fazi projekta i nadležnosti odjela gradske uprave, nisu vidljiva ukupno potrebna ulaganja za pojedini kapitalni projekt. Jedan kapitalni projekt se u proračunu vodi pod različitim nazivima po pojedinim gradskim odjelima. Ulaganje se vodi u jednom odjelu kao urbanističko–arhitektonska dokumentacija, priprema lokacija za gradske investicije (nabava zemljišta), u drugom odjelu izgradnja objekta, izgradnja prometnica i slično, iako se radi o istom kapitalnom projektu. Primjerice, u odjelu za urbanizam vodi se kapitalni projekt uređenja arheološkog parka, a u odjelu za kulturu riječki principij, koji je kasnije preimenovan u arheološki park. Rashodi za uređenje arheološkog parka za 2012. su ostvareni u iznosu 181.361,00 kn (najam skele, javnobilježničke usluge, reviziju projekta, objavu oglasa), a ukupno je planom razvojnih programa za razdoblje 2012. do 2014. planirano 1.860.000,00 kn. Za navedeni kapitalni projekt, na temelju provedenog postupka javne nabave za radove na uređenju arheološkog parka i okolnih javnih površina, u ožujku 2013. zaključen je ugovor u vrijednosti 8.665.907,00 kn s porezom na dodanu vrijednost. Iz navedenog proizlazi da pri planiranju ovog kapitalnog projekta nije utvrđena realna vrijednost ulaganja.

Također, znatno manje od plana, u iznosu 5.368.967,00 kn ili 66,7%, je ostvaren program gradnje nerazvrstanih cesta. Ulaganja u nerazvrstane ceste na sedam lokacija, planirana u iznosu 1.410.000,00 kn, su ostvarena u iznosu 42.289,00 kn ili 3,0% od planiranog. Ulaganja su manje realizirana u odnosu na plan zbog sporosti u rješavanju imovinsko pravne pripreme zemljišta, odnosno nepripremljenosti projekata u trenutku uključivanja u proračun. Prije uvrštavanja u proračun trebalo je utvrditi stupanj pripremljenosti projekta, odnosno trebalo je donijeti kriterije za uključivanje u proračun: riješena imovinsko pravna priprema i projektna dokumentacija, usklađenost s prostorno planskom dokumentacijom, te utvrđena vrijednost i opravdanost ulaganja.

U razdoblju od 2001. do 2012. ukupni rashodi za novu zgradu u kojoj su trebali biti smješteni muzej moderne i suvremene umjetnosti te gradska knjižnica su ostvareni u iznosu 30.447.758,00 kn. Radovi nisu započeli, a Grad je odustao od planirane lokacije. Na rashode za projektnu dokumentaciju, studije, te stručno mišljenje za podzemnu garažu za muzej moderne i suvremene umjetnosti se odnosi 13.367.291,00 kn, a za gradsku knjižnicu 8.101.955,00 kn. Osim navedenog, u 2005. je za osnovano pravo građenja navedenog objekta plaćeno 8.978.512,00 kn. Prema obrazloženju, Grad je odustao od planirane lokacije zbog neizvjesne financijske situacije i za obje ustanove odabrana je lokacija kompleksa bivše tvornice unutar prostora postojećih zgrada (industrijska baština). Planirani izvori financiranja za izgradnju na novoj lokaciji su sredstva državnog proračuna i Europske unije. Realizacija projekata je planirana u tri faze kroz sljedeće šestogodišnje razdoblje.

U planu razvojnih programa Grada za razdoblje 2013. do 2016. za prenamjenu i revitalizaciju bivše tvornice su planirana ulaganja u iznosu 7.000.000,00 kn. U svibnju 2013. zaključen je sporazum s Ministarstvom kulture o suradnji na rekonstrukciji, obnovi i prenamjeni objekata nekadašnjeg industrijskog kompleksa u prostore za kulturne sadržaje. Ulaganja za gradsku knjižnicu su procijenjena na 134.825.000,00 kn, a za muzej 155.947.500,00 kn s porezom na dodanu vrijednost.

U razdoblju od 2002. do 2012. ukupni rashodi za kompleks u sklopu kojeg se namjerava izgraditi novi autobusni kolodvor su ostvareni iznosu 38.692.434,00 kn. Odnose se na rashode izrade projektne i geodetske dokumentacije u iznosu 11.592.434,00 kn te kupnju zemljišta 27.100.000,00 kn. U 2012. trgovačko društvo u vlasništvu Grada, koje obavlja poslove održavanja nerazvrstanih cesta i usluge parkiranja, je kupilo gradsko zemljište površine 6 812,60 m² za izgradnju javne garaže u sklopu kompleksa za 28.708.296,00 kn. Od navedenog iznosa 27.100.000,00 kn je financirano sredstvima ostvarenim prodajom korporativnih obveznica, a obvezu financiranja je do 2018. preuzeo Grad. Preostalu razliku do ukupne cijene zemljišta, 1.608.296,00 kn, plaća navedeno trgovačko društvo. Na dijelu zemljišta, površine 6.812,60 m², Grad je trgovačkom društvu u vlasništvu dao pravo građenja javne garaže, za što je na temelju predugovora do 2012. plaćeno 24.051.607,00 kn iz sredstava ostvarenih prodajom korporativnih obveznica. Umjesto prava građenja, u 2012. ugovorena je prodaja zemljišta. Cijena je utvrđena prema procjeni ovlaštenog stalnog sudskog vještaka u iznosu 4.214,00 kn/m². U obrazloženju odluke o prodaji zemljišta, je navedeno da je cilj da Grad i trgovačko društvo budu javni partneri u izgradnji, te da trgovačko društvo postane vlasnik javne garaže. Prema investicijskom planu iz 2007., za javnu garažu s komunalnom infrastrukturom je bilo planirano 121.100.000,00 kn iz sredstava izdanih korporativnih obveznica. Izmjenama plana iz 2010. planirani iznos je smanjen na 27.100.000,00 kn, i to za pripremu zemljišta. Zaključkom gradskog vijeća iz 2011. prihvaćen je model izgradnje kompleksa putem javno privatnog partnerstva. Agencija za javno–privatno partnerstvo je u lipnju 2011. donijela rješenje o odobravanju projekta. Za nabavu savjetničkih usluga u pripremi, ugovaranju i provedbi projekta po ovom modelu u rujnu 2011. je zaključen ugovor u iznosu 1.227.540,00 kn s porezom na dodanu vrijednost. Ugovoreno je da će ove troškove platiti privatni partner u roku 90 dana od dana zaključenja ugovora. Nadalje, ukoliko postupak ne bude okončan izborom privatnog partnera, za pripremu dokumentacije Grad plaća savjetniku 1.043.409,00 kn s porezom na dodanu vrijednost u roku 12 mjeseci od zaključenja ugovora. Prema obrazloženju, dokumentacija nije sastavljena u ugovorenom roku jer se kao javni partner pojavljuje komunalno društvo. Kako je bilo potrebno prilagoditi svu dokumentaciju novom sudioniku, namjerava se produžiti rok. U 2012. nije bilo plaćanja po ovom ugovoru. Na mrežnim stranicama Grada je objavljeno pet projekata u e-katalogu za investitore, od kojih su ulaganja za navedeni kompleks procijenjena na 41.780.000,00 EUR. Obrazloženo je da je navedeni projekt moguće kandidirati za strukturne fondove Europske unije, te su poduzete aktivnosti prema nadležnom ministarstvu.

Državni ured za reviziju je mišljenja da Grad kod kapitalnih projekata izgradnje muzeja moderne i suvremene umjetnosti i gradske knjižnice, te kompleksa autobusnog kolodvora nije postupio u skladu s načelima ekonomičnosti, učinkovitosti i djelotvornosti.

Navedeno s obzirom na visinu utrošenih sredstava, istek desetgodišnjeg razdoblja u kojem navedeni objekti nisu izgrađeni i od čije je izgradnje Grad odustao na planiranoj lokaciji, da izgradnja kompleksa autobusnog kolodvora nije započela, da se korporativne obveznice otplaćuju proračunskim sredstvima dijelom pribavljenim za tu namjenu, te da nije u potpunosti riješen model financiranja izgradnje navedenog kompleksa.

Državni ured za reviziju predlaže ustrojiti registar kapitalnih projekta, osigurati planiranje, evidentiranje i izvještavanje o razvojnim projektima, te u proračun uključiti projekte koji zadovoljavaju kriterije pripremljenosti za realizaciju u skladu s financijskim mogućnostima proračuna.

- 4.2. *Grad navodi da je realnu vrijednost ulaganja u uređenje arheološkog parka bilo moguće utvrditi tek nakon što je izvoditelj radova imao priliku na temelju arhitektonskog projekta i upoznavanja s lokacijom, utvrditi i u ponudi predložiti cijene troškova koji su nužni za izvršenje cjelokupnog kapitalnog projekta, a pritom imajući u vidu i specifičnost lokacije. Navodi se da zbog specifičnosti arheološkog lokaliteta, izvođenje radova nije bilo moguće predvidjeti u fazi projektiranja. Ističe da je procijenjena vrijednost u postupku javne nabave bila utvrđena na temelju cijena iskazanih u troškovniku glavnog projektanta. Grad obrazlaže da su se aktivnosti na pripremi izgradnje kompleksa Zapadna Žabica, koji uključuje i autobusni kolodvor, odvijale kontinuirano i tijekom 2012., kada je priveden kraju postupak pripreme dokumentacije za raspisivanje natječaja za realizaciju projekta putem ugovornog modela javno-privatnog partnerstva. Navodi se da su analizom svih aspekata financijsko-ekonomske naravi provedbe projekta, iznosi financijskog opterećenja proračuna predviđeni Komparatorom, ocijenjeni su većim od prihvatljivih, te je zauzet stav da se pričekava uspostava pravnog okvira koji će omogućiti kombiniranje javno-privatnog partnerstva i sredstava europskih fondova. Sredstva utrošena na pripremu projekta se odnose na rješavanje imovinsko-pravnih odnosa te izradu projektne dokumentacije.*

5. Zaduživanje

- 5.1. Koncem 2012. obveze su iskazane u iznosu 638.869.774,00 kn od čega je dospjelo 89.670.077,00 kn, što je za 17.167.192,00 kn ili 23,7% više u odnosu na prethodnu godinu. Ukupne obveze se odnose na obveze za rashode poslovanja u iznosu 210.169.576,00 kn, nabavu nefinancijske imovine 12.240.186,00 kn, te obveze za izdane vrijednosne papire i za primljene kredite i zajmove 416.460.012,00 kn. Prema vrstama zaduženja su utvrđena sljedeća stanja obveza: obveze po izdanim municipalnim obveznicama kojima je financirana izgradnja plivališta u iznosu 129.801.025,00 kn, robnim zajmovima za ulaganja u sportske objekte 121.644.057,00 kn i prometnice 96.770.267,00 kn te za nabavu dvije stambeno poslovne zgrade 55.948.030,00 kn, obvezu za kredit iz 2004. za kapitalna ulaganja 8.740.465,00 kn, te za zajam za sufinanciranje izgradnje županijskog centra za gospodarenje otpadom u iznosu 3.556.168,00 kn. Stanje danog jamstva iznosi 83.748.618,00 kn, a stanje danih suglasnosti za zaduživanje ustanovama, te komunalnim i trgovačkim društvima 731.108.660,00 kn.

U 2012. Grad se zadužio u iznosu 27.389.725,00 kn, dao dva jamstva u iznosu 84.948.618,00 kn te tri suglasnosti komunalnim društvima u vlasništvu i suvlasništvu te zdravstvenoj ustanovi u iznosu 14.230.000,00 kn.

Grad se zadužio na način da je od trgovačkog društva u vlasništvu preuzeo izgrađene prometnice te obvezu otplate korporativnih obveznica u iznosu 23.833.557,00 kn, što je u proračunu evidentirano kao primljeni robni zajam. Za robni zajam nije pribavljena suglasnost Vlade Republike Hrvatske, što nije u skladu s odredbama članaka 86. i 87. Zakona o proračunu, prema kojima se jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave može zadužiti uzimanjem kredita, zajmova i izdavanjem vrijednosnih papira samo za investiciju koja se financira iz njezina proračuna, a koju potvrdi njezino predstavničko tijelo uz suglasnost Vlade, a na prijedlog ministra financija. Grad je Ministarstvu financija podnosio Izvješća o zaduženju, jamstvu i suglasnosti koje ne sadrži podatke o otplatama robnih zajmova za izgradnju sportskih objekata, prometnica i javnih garaža te za izgradnju dvije stambeno poslovne zgrade čije stanje iznosi 274.362.354,00 kn. Za preuzimanje navedenih obveza iz ranijih godina Grad nije tražio suglasnost Vlade Republike Hrvatske.

Isto tako, na temelju ugovora iz siječnja 2012. Grad se zadužio kod Ministarstva financija za sufinanciranje projekta županijski centar za gospodarenje otpadom (projekt se sufinancira iz programa IPA Operativni program zaštite okoliša) u iznosu 2.011.751 EUR u kunskoj protuvrijednosti. U 2012. je iskorišteno 3.556.168,00 kn. Rok vraćanja je 25 godina uključujući početak od pet godina.

Prema financijskim izvještajima stanje danog jamstva koncem 2012. iznosi 83.748.618,00 kn. U 2012. Grad je, kao solidarni dužnik s Primorsko-goranskom županijom, dao jamstvo Ministarstvu financija za osiguranje povrata dugoročnog zajma (prema programu IPA) koje je primilo trgovačko društvo za sufinanciranje izgradnje županijskog centra za gospodarenje otpadom u iznosu 83.748.618,00 kn.

U 2012. dano je Zajednici sportskih udruga (dalje u tekstu: Zajednica) jamstvo za zaduživanje za tekuću likvidnost u iznosu 1.200.000,00 kn. S obzirom da je Zajednica udruga građana, davanje jamstva nije u skladu s odredbom članka 91. Zakona o proračunu, prema kojoj jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave može dati jamstvo za ispunjenje obveza pravnoj osobi u većinskom izravnom ili neizravnom vlasništvu i ustanovi čiji je osnivač. Zajednica se u 2012. zadužila kod dvije poslovne banke za tekuću likvidnost i reprogreme kredita u iznosu 7.559.000,00 kn. U 2012. Grad je prenio sredstva za otplatu kreditnih obveza u iznosu 1.521.069,00 kn, što je u proračunu planirano kao tekuća donacije za sufinanciranje troškova pojačanog održavanja prostora na kojima se održavaju sportske priredbe. Aktivnosti pojačanog redovnog održavanja nisu uvrštene u program javnih potreba u sportu za 2012. Pored navedenog, u siječnju 2013. sa Zajednicom je zaključen sporazum kojim je Grad preuzeo obvezu osiguranja sredstava za otplatu obveza po navedenim kreditima (glavnica i kamate) do 2014. u iznosu 7.214.256,00 kn.

Komunalno društvo u suvlasništvu Grada za održavanje čistoće i gospodarenje otpadom prikuplja i na posebnom računu vodi prihode jedinica lokalne samouprave ostvarene iz naknade za razvoj namijenjene za sanaciju odlagališta komunalnog otpada i nabavu opreme. Koncem 2007. s posebnog računa namjenskih sredstava razvoja na račun proračuna je preneseno 24.000.000,00 kn za financiranje izgradnje dvoranskog plivališta, koje je trebalo vratiti do 2008. Do dana obavljanja revizije sredstva u iznosu 22.300.000,00 kn nisu vraćena. Grad je u ožujku 2013. zaključio s komunalnim društvom dodatak ugovoru kojim je utvrđeno vraćanje 12.300.000,00 kn prema dinamici izvođenja radova tijekom 2013. iz drugih proračunskih sredstava.

Za preostali iznos 10.000.000,00 kn komunalno društvo, koje prikuplja navedena sredstva, se zadužilo kod poslovne banke, a obvezu vraćanja je preuzeo Grad do 2019. Grad je u obvezi platiti sve troškove kredita, redovne i interkalarne kamate. Prema otplatnom planu redovne i interkalarne kamate iznose 1.416.900,00 kn. Koncem 2012., stanje neutrošenih sredstva iz dijela cijene komunalne usluge namijenjene razvoju koja se vode kod komunalnog društva je iznosilo 15.415.374,00 kn. Od navedenog iznosa, kod poslovne banke je oročeno 10.000.000,00 kn, dane su dvije pozajmice (odbojkaškom klubu i muzeju) u iznosu 350.000,00 kn, a preostali iznos 5.065.374,00 kn se nalazi na posebnom računu komunalnog društva. Također je dana i pozajmica trgovačkom društvu za isporuku plina i toplinske energije u suvlasništvu Grada u iznosu 2.000.000,00 kn koja je u 2012. vraćena. Dinamika prikupljanja i trošenje razvojnih sredstava nije usklađena. Trošenje naknade za razvoj za spomenute namjene nije u skladu s odredbom članka 20. Zakona o komunalnom gospodarstvu, prema kojoj je navedena sredstva potrebno koristiti za nabavu opreme i sanaciju odlagališta

Zbog problema s likvidnošću, Grad je tijekom godine koristio okvirni kredit kod poslovne banke u iznosu 45.000.000,00 kn, za što je plaćena kamata i naknada za 2012. u iznosu 2.383.774,00 kn. Isto tako, u srpnju 2010. od poslovne banke je dobiveno 75.000.000,00 kn na način da su poslovnoj banci prodana dospjela potraživanja za zakup poslovnih prostora i komunalne naknade. Prema ugovoru, Grad je u obvezi poduzimati mjere za naplatu navedenih potraživanja koja su trebala biti naplaćena i sredstva vraćena banci do rujna 2011. Dodacima ugovora iz 2011. i 2012., rok vraćanja je produžen do srpnja 2013. Kao sredstvo osiguranja vraćanja sredstava, Grad je dao bjanko mjenicu i zadužnicu. Od 2010. do 2012. su naplaćena potraživanja u iznosu 22.983.485,00 kn ili 30,6%, a sredstva nisu vraćena banci, već su utrošena za druge proračunske namjene. Koncem 2012. od navedenih potraživanja 15.751.518,00 kn je prijavljeno u stečajnu masu. Do konca 2012. su plaćene naknade banci u iznosu 12.470.833,00 kn. S obzirom da sve poslove u vezi naplate potraživanja obavlja Grad, da je dio potraživanja prijavljenim u stečajnu masu, da je naplaćeno samo 30,0% prodanih potraživanja, a sredstva nisu prenesena poslovnoj banci, da je Grad dao instrumente osiguranja vraćanja, da se plaćaju naknade poslovnoj banci koje dodatno opterećuju proračun, Državni ured za reviziju je mišljenja da se radi o zaduživanju Grada.

Trgovačkim društvima koji obavljaju poslove upravljanja i održavanja sportskih objekata, te održavanje nerazvrstanih cesta nisu plaćane obveze za rashode poslovanja u ugovorenim rokovima kao i obroci za financijski lizing za izgradnju sportskog centra i javne garaže u sastavu plivališta, te preuzete obveze za izgradnju sportskih objekata i prometnica. Stanje obveza prema navedenim društvima koncem 2012. je iznosilo 264.681.297,00 kn (46.266.974,00 kn za rashode poslovanja, a 218.414.323,00 kn za obveze po robnim zajmovima). Koncem 2012. s navedenim društvima su za dospjeli dug, u iznosu 18.000.000,00 kn, zaključeni sporazumi kojima je ugovorena dinamika otplate u obrocima do studenog 2013. Radi pribavljanja novčanih sredstava, spomenuta društva su u prosincu 2012. poslovnoj banci ustupila potraživanja od Grada (faktoring). S obzirom da je bila obveza Grada plaćanje spomenutih obveza, a nije raspolagao s financijskim sredstvima za plaćanje, preuzeo je obvezu plaćanja svih kamata i troškova faktoringa. U 2012. za navedene troškove iz prethodne godine Grad je platio 3.624.500,00 kn.

Isto tako, s dva komunalna društva u suvlasništvu, koji obavljaju poslove održavanja čistoće i gospodarenja komunalnim otpadom te prijevoza putnika u javnom prijevozu, su zaključeni sporazumi u iznosu 20.000.000,00 kn kojim je ugovorena dinamika otplate u obrocima do studenog 2013. Koncem 2012. obveze Grada prema navedenim društvima iznosile su 37.547.614,00 kn. Spomenuta trgovačka društva su u prosincu 2012. ustupila poslovnoj banci potraživanja od Grada u iznosu 20.000.000,00 kn. Grad je u obvezi podmiriti glavnicu, a trgovačka društva kamatu i troškove faktoringa. Slijedom navedenog, obveze za rashode poslovanja se prenose iz prethodne u tekuću godinu, u tekućoj godini se stvaraju nove obveze koje se zbog nedostatka financijskih sredstava ne podmiruju.

Stanje danih suglasnosti za zaduživanje ustanovama, te komunalnim i trgovačkim društvima iznosi 731.108.660,00 kn od čega je Grad preuzeo obveze u iznosu 462.307.699,00 kn. Odnose se na financijski lizing za financiranje izgradnje sportskog centra u iznosu 220.745.757,00 kn, kredit poslovne banke za financiranje izgradnje objekata sporta i tehničke kulture 119.890.070,00 kn i izgradnju javne garaže u sastavu plivališta 35.328.621,00 kn, izdane korporativne obveznice za izgradnju garaže 32.015.787,00 kn, kredit poslovne banke za financiranje izgradnje i rekonstrukcije objekata dječjeg vrtića 49.853.868,00 kn, za otkup umjetnina 2.412.619,00 kn te kredit poslovne banke za rekonstrukciju vodovodnog i kanalizacijskog sustava zdravstvene ustanove 2.060.977,00 kn.

Grad je izgradnju sportskih objekata, prometnica i garažnih objekata prenio na trgovačka društva u svom vlasništvu, a društva su, na temelju danih suglasnosti za zaduživanje, osigurala sredstva za izgradnju i nabavu nefinancijske imovine. Trgovačka društva nisu u financijskoj mogućnosti izvršavati obveze po zajmovima, izdanim vrijednosnim papirima i financijskom lizingu. Ukupna otplate po zaduženjima trgovačkih društava se plaća iz gradskog proračuna. Izgrađeni sportski objekti i prometnice se prenose u imovinu Grada i preuzimaju se obveze koje su u proračunu iskazne kao robni zajmovi. Zbog nedostatka financijskih sredstava, Grad odgađa otplate glavnica kredita i zajmova, prodaju se potraživanja od zakupa poslovnih prostora i komunalne naknade, ne plaćaju se obveze prema trgovačkim društvima u vlasništvu i suvlasništvu, te se iz proračuna plaćaju troškovi i naknade poslovnim bankama i trgovačkom društvu za financijske usluge i zatezne kamate. Zbog nepripremljenih projekata za sportske objekte sredstva kredita nisu bila iskorištena u ugovorenom roku, te je od banke pribavljena odgoda otplate do travnja 2012., tako da je u razdoblju od 2008. do 2012. iz proračuna plaćena interkalarna kamata u iznosu 25.177.847,00 kn. Ugovoreni obroci za izgradnju sportskih objekata i prometnica koji su dospjeli u 2012. u iznosu 7.086.406,00 kn, nisu plaćeni. Nadalje, upravljanje izgrađenim sportskim objektima je otežano zbog nedostatka financijskih sredstava, zbog čega se predlaže sastavljanje održivog modela upravljanja sportskim objektima koji će omogućiti financiranje, kako redovnog i investicijskog održavanja, tako i dijelom pokrivanje dugoročnih financijskih obaveza.

Državni ured za reviziju nalaže kod zaduživanja i davanja jamstva pridržavati se odredbi Zakona o proračunu. Nalaže se trošiti naknadu za razvoj za gradnju objekata i uređaja komunalne infrastrukture i nabavu opreme u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, te uskladiti dinamiku prikupljanja i trošenja sredstava.

5.2. *Grad obrazlaže da obveze po osnovi robnih zajmova za preuzimanje ulaganja u prometnice, sportske objekte i dvije stambeno poslovne zgrade u naravi predstavljaju samo dio ukupne kreditne obveze trgovačkih društava u vlasništvu Grada prema banci, kod koje su se navedena društva zadužila, a gradsko vijeće je dalo suglasnost za zaduživanje. Navodi kako je o spomenutim suglasnostima izvijestio Ministarstvo financija. Nadalje, obrazlaže da je dinamika otplate robnih zajmova usklađena s dinamikom otplate kredita navedenih trgovačkih društava prema banci kod koje su se društva zadužila.*

6. Postupci javne nabave

6.1. Grad je za 2012. donio plan nabave roba, radova i usluga. Ukupno je planirana nabava roba, radova i usluga u vrijednosti 82.843.860,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost, od čega se 17.505.600,00 kn odnosi na velike vrijednosti, 56.793.369,00 kn nabave male vrijednosti, a 8.544.891,00 kn na nabave pojedinačnih vrijednosti ispod 70.000,00 kn. Na nabave koje Grad obavlja kao središnje tijelo za druge naručitelje se odnosi 3.406.034,00 kn. Prema izvješću o javnoj nabavi za 2012., zaključen je 41 ugovor o javnoj nabavi roba, radova i usluga u ukupnoj vrijednosti 30.712.755,00 kn, s porezom na dodanu vrijednost. Na temelju otvorenih postupaka nabave su zaključena 32 ugovora kojima je ugovorena nabava u vrijednosti 17.587.466,00 kn te dva okvirna sporazuma o nabavi roba u vrijednosti 10.514.822,00 kn, na temelju pregovaračkih postupaka bez prethodne objave četiri ugovora o nabavi radova i usluga u vrijednosti 1.838.502,00 kn, te na temelju postupaka nabave usluga iz Dodatku II B tri ugovora u vrijednosti 771.965,00 kn. Nabava roba, radova i usluga pojedinačne procijenjene vrijednosti do 70.000,00 kn, s porezom na dodanu vrijednost, iznosi 11.383.529,00 kn. Prema odluci Grada kao naručitelja, poništena su četiri postupaka javne nabave u vrijednosti 4.170.927,00 kn. Vodi se registar ugovora o javnoj nabavi.

Radovi na rekonstrukciji ulice u centru grada u vrijednosti 4.187.714,00 kn su ustupljeni izvoditelju nakon provedenog javnog natječaja prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu. Planirani su programom održavanja komunalne infrastrukture, a financirani su iz sredstva komunalne naknade. Rashodi za navedene radove su evidentirani u okviru rashoda za nabavu nefinancijske imovine, a za navedena ulaganja povećana je vrijednost imovine. Radove je nadzirao ovlaštenu stručni nadzor. Sastavljen je zapisnik o primopredaji radova i okončani obračun. S obzirom da se radi o dodatnim ulaganjima u javnu površinu, navedene radove je trebalo planirati programom gradnje komunalne infrastrukture, a postupke nabave radova provesti u skladu s propisima koji reguliraju javnu nabavu.

Državni ured za reviziju nalaže nabavu radova na rekonstrukciji ulice provoditi u skladu s propisima koji reguliraju javnu nabavu.

6.2. *Vežano uz radove na rekonstrukciji ulice u centru grada, Grad u očitovanju navodi da je ulica u naravi pješačka zona, odnosno javna površina koja se održava u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, a parter navedene javne površine je bio u derutnom stanju i predstavljao je opasnost za pješake. Uređenje pješačke zone je održavanje javne površine, a ne izgradnja nove jer se radi o zamjeni derutnog partera s novim opločenjem i popratnom opremom.*

Navedeni poslovi su utvrđeni u Programu održavanja komunalne infrastrukture za 2012. te je i postupak zaključenja ugovora za povjeravanje obavljanja spomenutih poslova proveden na temelju Zakona o komunalnom gospodarstvu.

- 6.3. Odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu utvrđeni su načini obavljanja i financiranja održavanja komunalne infrastrukture, te financiranja građenja objekata i uređaja komunalne infrastrukture i nabave opreme. Programom održavanja se planira održavanje komunalne infrastrukture, a odabir izvoditelja se provodi prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu. Programom gradnje planira se gradnja komunalne infrastrukture i nabava opreme, dok se odabir izvoditelja provodi prema propisima o javnoj nabavi. Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, tekuće i investicijsko održavanje podrazumijeva kontinuirane aktivnosti kojima se imovina održava ili vraća u funkcionalno stanje, a dodatna ulaganja podrazumijevaju ulaganja kojima se produžuje vijek uporabe, povećava kapacitet, mijenja namjena ili znatno poboljšavaju funkcionalna svojstva nefinancijske imovine. Za vrijednost dodatnih ulaganja povećava se vrijednost imovine na kojoj je ulaganje izvršeno.

Uvidom u dokumentaciju koja se odnosi na rekonstrukciju ulice (troškovnik, privremene situacije, zapisnik o primopredaji izvedenih radova), vidljivo je da je za navedene radove pribavljena građevinska dozvola i uporabna dozvola, te da izvedeni radovi imaju obilježja gradnje odnosno ulaganja. Iz navedenog proizlazi da se ne radi o održavanju komunalne infrastrukture te je postupak nabave za navedene radove trebalo provesti u skladu s propisima o javnoj nabavi.

III. MIŠLJENJE

1. Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju, obavljena je financijska revizija Grada za 2012. Revizijom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje. Izraženo je uvjetno mišljenje.
2. Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora. Planirana je i obavljena s ciljem da pruži razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji sastavljeni prema računovodstvenim propisima i standardima, a poslovanje usklađeno sa zakonima i drugim propisima.
3. Sljedeće činjenice su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja:
  - Revizijom obavljenom za 2011., utvrđene nepravilnosti koje se odnose na vođenje analitičke evidencije vrijednosnih papira i drugih financijskih instrumenata, evidentiranje u poslovnim knjigama imovine u vlasništvu Grada, nepravodobno stavljanje imovine u uporabu, zaduživanje bez prethodne suglasnosti Vlade Republike Hrvatske, trošenje i naplatu dijela proračunskih prihoda, uplatu u državni proračun pripadajućeg dijela sredstava od prodaje stanova, prijedlog mjera za pokriće manjka prihoda i primitaka te preuzimanje obveza, održavanje nerazvrstanih cesta, dugoročni najam nekretnina, evidentiranje centralnog objekta na groblju i dijela prometnica, uređivanje međusobnih prava i obveza s trgovačkim društvima u vlasništvu Grada za prenesena proračunska sredstva za izgradnju sportskih objekata i javne garaže, ponovljene su i u 2012.
  - U poslovnim knjigama i financijskim izvještajima nisu evidentirana i iskazana ulaganja iz prethodnih godina za izgradnju četiri dječja vrtića, ulaganja zakupaca u poslovne prostore i u rekonstrukciju gradine u iznosu 68.961.604,00 kn, te obveze za dugoročni najam nekretnina za poslovno turistički kompleks 15.345.363,00 kn. Nadalje, nisu evidentirana potraživanja iz 2012. od nogometnog kluba i za prodano zemljište u iznosu 17.586.895,00 kn, te obveza prema poslovnoj banci za prodana potraživanja u iznosu 75.000.000,00 kn. Evidentirani prihod od prava korištenja nogometnog stadiona, unesenog u temeljni kapital nogometnog kluba, u iznosu 7.000.000,00 kn nema obilježja prihoda, što je utjecalo na rezultat poslovanja. U dospjelim obvezama nisu iskazane obveze po robnim zajmovima za izgradnju sportskih objekata i prometnica u iznosu 7.086.406,00 kn. Knjigovodstveno stavljanje imovine u uporabu se ne provodi pravodobno, a interni akt kojim se regulira postupanje s imovinom u pripremi, nije donesen. S obzirom na utvrđene nepravilnosti i propuste sustav unutarnjih financijskih kontrola nije u potpunosti učinkovit u pojedinim područjima poslovanja, te ne funkcionira u dovoljnoj mjeri i na način kojim bi se spriječili, odnosno otklonili nedostaci i nepravilnosti u poslovanju. Postupanje prema preporukama unutarnje revizije ne provodi se pravodobno. (točka 1. Nalaza)
  - Ukupni prihodi i primici su ostvareni u iznosu 749.657.349,00 kn. Dospjela potraživanja su iznosila 172.555.142,00 kn. Aktivnosti oko utvrđivanja i naplate proračunskih prihoda nisu usklađene. Evidencija o poduzetim mjerama prisilne naplate i naplaćenim prihodima na temelju poduzetih mjera nije ustrojena.

Grad nije sastavio objedinjeno izvješće o poduzetim mjerama naplate sa stanjem na dan 31. prosinca 2012. Prihodi koji imaju propisanu namjenu su ostvareni u iznosu 299.426.512,00 kn, od čega 39.224.488,00 kn nije utrošeno za propisane namjene. U državni proračun nije uplaćen pripadajući dio sredstava od prodaje stanova u iznosu 27.835.299,00 kn, od čega se 11.204.015,00 kn odnosi na 2012. (točka 2. Nalaza)

- Manjak prihoda i primitaka za 2012. iznosi 29.318.520,00 kn, što s prenesenim manjkom iz prethodnih godina u iznosu 145.300.722,00 kn iznosi 174.619.242,00 kn ili 23,3% u odnosu na ostvarene prihode i primitke za 2012. Proračunom za 2012. te izmjenama i dopunama proračuna iz studenoga 2012. nisu planirana sredstva za pokriće manjka prihoda i primitaka u iznosu 145.300.722,00 kn. Dospjele obveze koncem godine iznose 89.670.077,00 kn. Prijedlog mjera za pokriće manjka prihoda i primitaka i za podmirenje dospjelih obveza nije donesen. Tijekom 2012. su prenesena proračunska sredstva trgovačkim društvima u vlasništvu za otplatu financijskog lizinga za sportski centar i javnu garažu, za otplatu kredita za izgradnju sportskih objekata i objekata tehničke kulture, otplatu korporativnih obveznica za izgradnju prometnica i garažnog objekta, te za otplatu kredita za izgradnju centralnog objekta na groblju u ukupnom iznosu 53.613.387,00 kn. Ulaganja u izgradnju centralnog objekta na groblju i dio prometnica nisu evidentirana u imovini Grada, nego u imovini trgovačkog i komunalnog društva u vlasništvu Grada. Sa sportskim trgovačkim društvom nisu uređeni imovinsko - pravni odnosi, odnosno pitanje vlasništva nad pojedinim sportskim objektima, čija izgradnja je financirana proračunskim sredstvima. (točka 3. Nalaza)
- U planu razvojnih programa i proračunu za 2012. planirane su nabave zemljišta za gradske investicije, prometnu infrastrukturu, pripremu lokacija za tržište, te izgradnju stanova u iznosu 46.593.243,00 kn. S obzirom da nije ustrojen registar kapitalnih projekata nisu vidljiva ukupno potrebna ulaganja za pojedini projekt. Ulaganja u nerazvrstane ceste su manje realizirana u odnosu na plan zbog nepripremljenosti projekata. Ukupni rashodi za novu zgradu u kojoj su trebali biti smješteni muzej moderne i suvremene umjetnost te gradska knjižnica su do konca 2012. ostvareni u iznosu 30.447.758,00 kn i za kompleks u sklopu kojeg se planira izgraditi novi autobusni kolodvor 38.692.434,00 kn, a planirani objekti nisu izgrađeni. (točka 4. Nalaza)
- Obveze za izdane municipalne obveznice te za primljene kredite i zajmove iznose 416.460.012,00 kn. Grad se je u 2012., bez suglasnosti Vlade Republike Hrvatske, zadužio u iznosu 23.833.557,00 kn na način da je od trgovačkog društva u vlasništvu preuzeo izgrađene prometnice te obvezu otplate korporativnih obveznica. Pored navedenog, Grad je preuzeo obveze prema suglasnostima za zaduživanje danim trgovačkim društvima u vlasništvu i ustanovama u iznosu 462.307.699,00 kn za izgradnju sportskih objekata, javnih garaža, objekata dječjeg vrtića, plinske infrastrukture, otkupa umjetnina te rekonstrukciju vodovodnog i kanalizacijskog sustava zdravstvene ustanove. Zajednici sportskih udruga je dano jamstvo za zaduživanje za tekuću likvidnost u iznosu 1.200.000,00 kn, što nije u skladu s odredbama Zakona o proračunu. Isto tako, preuzeta je obveza osiguranja sredstava za otplatu svih kredita Zajednice sportskih udruga do 2014. u iznosu 7.214.256,00 kn.

Zajednici su prenesena sredstva za otplatu kreditnih obveza u iznosu 1.521.069,00 kn, što je u proračunu planirano kao sufinanciranje troškova pojačanog održavanja prostora. Grad ne plaća trgovačkim društvima u vlasništvu i suvlasništvu obveze za rashode poslovanja u ugovorenim rokovima, prenosi ih iz prethodne u tekuću godinu, u tekućoj godini se stvaraju nove obveze koje se zbog nedostatka financijskih sredstava ne podmiruju. Grad nije vratio na poseban račun posuđena sredstva u iznosu 22.300.000,00 kn, namijenjena za sanaciju odlagališta komunalnog otpada i nabavu opreme. Grad je izgradnju sportskih objekata, prometnica i garažnih objekata prenio na trgovačka društva u svom vlasništvu, a društva su, na temelju danih suglasnosti za zaduživanje, osigurala sredstva za izgradnju i nabavu nefinancijske imovine. Trgovačka društva nisu u financijskoj mogućnosti izvršavati obveze po zajmovima, izdanim vrijednosnim papirima i financijskom lizingu. Ukupna otplata po zaduženjima trgovačkih društava se plaća iz gradskog proračuna. Izgrađeni sportski objekte i prometnice se prenose u imovinu Grada i preuzimaju se obveze koje su u proračunu iskazne kao robni zajmovi. Zbog nedostatka financijskih sredstava Grad odgađa otplate glavnica kredita i zajmova, prodaju se potraživanja od zakupa poslovnih prostora i komunalne naknade, ne plaćaju se obveze prema trgovačkim društvima u vlasništvu i suvlasništvu, te se iz proračuna plaćaju troškovi i naknade poslovnim bankama i trgovačkom društvu za financijske usluge i zatezne kamate. Zbog nepripremljenih projekata za sportske objekte sredstva kredita nisu bila iskorištena u ugovorenom roku, te zbog nedostatka financijskih sredstava, od banke je pribavljena odgoda otplate do travnja 2012., tako da je u razdoblju od 2008. do 2012. iz proračuna plaćena interkalarna kamata u iznosu 25.177.847,00 kn. Ugovoreni obroci za izgradnju sportskih objekata i prometnica koji su dospjeli u 2012. u iznosu 7.086.406,00 kn, nisu plaćeni. (točka 5. Nalaza)

4. Grad je jedinica lokalne samouprava u sastavu Primorsko-goranske županije i ima 128 624 stanovnika. Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz samoupravnog djelokruga Grada, ustrojeno je 12 upravnih odjela te Ured za unutarnju reviziju i Ured za financijsko upravljanje i kontrole. Koncem 2012. Grad je imao 440 zaposlenika. U revidiranom razdoblju zakonski predstavnik je bio gradonačelnik Vojko Obersnel. Proračunski dokumenti su doneseni u skladu s propisima. Prihodi i primici su ostvareni u iznosu 749.657.349,00 kn, a rashodi i izdaci u iznosu 778.975.869,00 kn. Manjak prihoda i primitaka tekuće godine iznosi 29.318.520,00 kn, što s prenesenim manjkom iz prethodnih godina u iznosu 145.300.722,00 kn iznosi 174.619.242,00 kn ili 23,3% u odnosu na ostvarene prihode i primitke. Vrijednosno su najznačajniji prihodi od poreza u iznosu 346.499.995,00 kn ili 46,2%, prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada u iznosu 137.184.854,00 kn ili 18,3%, prihodi od imovine u iznosu 117.879.598,00 kn ili 15,7% te prihodi od prodaje nefinancijske imovine u iznosu 58.774.085,00 kn ili 7,8% ukupno ostvarenih prihoda i primitaka. Prihodi i primici koji imaju propisanu namjenu su ostvareni u iznosu 299.426.512,00 kn i njihov udjel u ukupno ostvarenim приходima i primicima iznosi 39,9%. Sredstva osigurana u proračunu su korištena za propisane namjene, osim dijela proračunskih prihoda u iznosu 39.224.488,00 kn, koji su utrošeni za druge proračunske namjene. Koncem 2012. dospjela potraživanja iznose 172.555.142,00 kn i u odnosu na prethodnu godinu veća su za 17.900.834,00 kn ili 11,6%.

Vrijednosno najznačajnija su za komunalnu naknadu u iznosu 32.808.027,00 kn, kamate 31.610.101,00 kn, gradske poreze 21.139.105,00 kn, zakupnine 19.066.740,00 kn, komunalni doprinos 11.753.698,00 kn, najamnine 6.811.945,00 kn, te spomeničku rentu 5.720.685,00 kn. Boljom naplatom prihoda se moglo postići ostvarivanje više programa i ciljeva iz samoupravnog djelokruga, odnosno financirati više javnih potreba građana. Ukupne obveze iznose 638.869.774,00 kn i u odnosu na prethodnu godinu veće su za 2.930.698,00 kn ili 0,5%. Odnose se na obveze za rashode poslovanja u iznosu 210.169.576,00 kn, nabavu nefinancijske imovine 12.240.186,00 kn, te obveze za izdane vrijednosne papire i za primljene kredite i zajmove 416.460.012,00 kn. Obveze za izdane vrijednosne papire i za primljene kredite i zajmove se odnose na obveze po izdanim municipalnim obveznicama kojima je financirana izgradnja plivališta, robne zajmove za ulaganja u sportske objekte i prometnice i za nabavu dvije stambeno poslovne zgrade, kapitalna ulaganja, te za sufinanciranje izgradnje županijskog centra za gospodarenje otpadom. Grad je preuzeo obveze po suglasnostima na zaduživanje danim ranijih godina trgovačkim društvima i ustanovama u vlasništvu u ukupnom iznosu 462.307.699,00 kn za financiranje izgradnje sportskih objekata, javnih garaža, objekata dječjeg vrtića, te otkupa umjetnina. U 2012. Grad se zadužio putem robnog zajma kod trgovačkog društva u vlasništvu u iznosu 23.833.557,00 kn za izgradnju prometnica, te za sufinanciranje izgradnje županijskog centra za gospodarenje otpadom 3.556.168,00 kn. Stanje danog jamstava iznosi 83.748.618,00 kn, a odnosi se na osiguranje povrata dugoročnog zajma koje je primilo trgovačko društvo za sufinanciranje izgradnje županijskog centra za gospodarenje otpadom. U 2012. su dane suglasnosti za zaduživanje komunalnom društvu u vlasništvu i suvlasništvu Grada za financiranje sanacije odlagališta komunalnog otpada i izgradnju grobnica u iznosu 12.400.000,00 kn, te zdravstvenoj ustanovi za rekonstrukciju vodovodnog i kanalizacijskog sustava 1.830.000,00 kn. Stanje danih zajmova koncem godine iznosi 22.791.970,00 kn, a odnosi se na neutrošena sredstva prikupljena kroz cijenu komunalne usluge namijenjena razvoju u iznosu 20.860.468,00 kn, te poduzetničke kredite 1.931.502,00 kn. Proračunska sredstva su korištena za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga: za održavanje objekata komunalne infrastrukture, nabavu dugotrajne imovine, subvencije, za socijalne potrebe, školstvo, sport, kulturu i drugo. Vrijednosno najznačajniji rashodi i izdaci proračuna se odnose na materijalne rashode u iznosu 203.560.281,00 kn ili 26,1%, rashode za zaposlene 191.015.013,00 kn ili 24,5%, rashode za nabavu nefinancijske imovine 122.249.708,00 kn ili 15,7% ukupno ostvarenih rashoda i izdataka. Revizijom za 2012. je utvrđeno da u većini slučajeva nije postupljeno prema nalogima i preporukama danim revizijom za 2011. Utvrđene nepravilnosti koje se odnose na računovodstveno poslovanje, prihode i primitke, rashode i izdatke, planiranje i izgradnju kapitalnih projekata, te zaduživanje, utjecale su na izražavanje uvjetnog mišljenja.